

# ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΓ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19—ΤΗΛ. 27.689 | 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1956 | ΑΡΙΘ. 18

## U N A S A N C T A

Σήμερον, ὅτε τὸ μετὰ χειρας φύλλον τῆς «Ἐκκλησίας» ἐξέρχεται τῶν πιστηρίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ προκαθήμενος αὐτῆς Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεος εὕρισκεται ἀκόμη εἰς τὴν πρὸ δεκαήμερου καὶ πλέον ἀρξαμένην ἐπίσκεψιν τῆς ἀδελφῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁλίαν προσκλήσεως τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου τῶν Σέρβων κ. Βικεντίου καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς πέρυσιν ὑπ' αὐτοῦ πραγματοποιηθείσης ἐπισκέψεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ τὸ γεγονός τοῦτο δὲν δύναται τις παρὰ νὰ χαίρῃ. Ὅχι διότι αἱ μεταξὺ τῶν ταγῶν καὶ προκαθημένων τῶν ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀλληλοεπισκέψεις συντείνουν εἰς τὴν ἀμοιβαίαν κατανόησιν τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνωνται συχνότεραι αὗται ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς σύσφιγξιν τῶν μεταξὺ αὐτῶν ἀδελφικῶν δεσμῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ γνωρίσουν τὰ προβλήματα ἀλλήλων.

Πρόβλημα βεβαίως ἀλληλοκατανοήσεως δὲν ὑφίσταται, διότι καίτοι ἐπὶ μέρους αὐτοκέφαλοι καὶ αὐτοκυβέρνητοι αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἀποτελοῦσιν ὅμως μίαν Ἐκκλησίαν. Ἐν τῷ κλίματι τῆς ὀρθοδοξίας καὶ ἐν ὀρθοδόξῳ ἐννοίᾳ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ φέρει μὲν ὑπερεθνῆ χαρακτῆρα, οὐδαμῶς δὲ ἐθνικὸν ἢ διεθνῆ. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι πᾶσα ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία χωρὶς νὰ παύσῃ ποτὲ νὰ φέρῃ τὰ γνωρίσματα τῆς γνησίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας δὲν ἐπιδιώκει ποτὲ νὰ ἀλλοιώσῃ τὸν ἴδιον ἐθνικὸν χαρακτῆρα τῶν λαῶν, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα μιᾶς ἐκάστης ἐξ αὐτῶν. Ἐνεκα τούτου πᾶς ὀρθόδοξος λαὸς προσεύχεται καὶ λατρεύει τὸν ὕψιστον καὶ λυτρωτὴν

τοῦ κόσμου Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ κατανοεῖ τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας εἰς τὴν ἰδίαν μητρικὴν του ἕκαστος γλῶσσαν.

Παρὰ τὴν ἐμφάνισιν ὅμως τῆς ὀρθοδοξίας διηρημένης εἰς πολλὰς ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίας, αὕτη ἀποτελεῖ μίαν Ἐκκλησίαν, τὴν μίαν, Ἄγιαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Καὶ τοῦτο, διότι ὑπάρχει εἰς τε τοὺς ποιμένας καὶ τοὺς ποιμαινομένους τῆς ὀρθοδοξίας σαφῆς ἡ ἀντίληψις τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας.

Οὕτω πάντες οἱ ὀρθόδοξοι πιστεύομεν, ὅτι ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία διακρινομένη εἰς θριαμβεύουσαν καὶ στρατευομένην εἶναι ὡς σωτηριῶδες ἐπὶ τῆς γῆς Ἴδρυμα ἡ Μία, Ἄγια, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολική, ἡ Una Sancta, ὑπερφυσικῶς μὲν κατασταῖσα φύλαξ καὶ μέσον τῆς θείας χάριτος, μυστηριωδῶς δέ, ὡς μεταφυσικὴ ὄντοτης, εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναγούσα τὴν ἀρχὴν τῆς. Τοιαύτη δὲ οὕσα Μία, ἐφ' ὅσον «εἰς Κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα» (Ἐφεσ. 4, 5), φέρει ἐν ἑαυτῇ σαφῆ τὰ γνωρίσματα τῆς ἐνότητος ἐν τῇ αὐτῇ πίστει καὶ τῇ αὐτῇ λατρείᾳ, φορέων καὶ συντελεστῶν τῆς σωτηρίας τῆς διὰ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ ἱδρυτοῦ της συντελεσθείσης. Ἐν τῷ ὑπερφυεῖ δὲ καὶ διουποστάτῳ αὐτῆς χαρακτῆρι, τῷ θείῳ καὶ ἀνθρωπίνῳ, ὡς καὶ ὁ Ἰδρυτὴς καὶ Ἀρχηγός της, συνεχίζει ἐν τῷ κόσμῳ ἀδιακόπως τὸ διδακτικὸν καὶ ἀπολυτρωτικὸν διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ ἀγιασμοῦ τῶν πιστῶν ἔργον Ἐκείνου κατὰ τὴν ἐντολὴν Του «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετείλαμην ὑμῖν» (Ματθ. 28,19). Ὡς ἐγκόσμιον δ' αὕτη Ἴδρυμα περικλείουσα μὲν ἐν τοῖς κόλποις της κατὰ τὴν

τῆς σαγήνης παραβολὴν καλὰ καὶ σαπρὰ μέλη, ἀλλ' ἡ ἰδία παραμένουσα ἀλώβητος καὶ ἀσινής, ἅγια καὶ ἄμωμος «*μη ἔχουσα σπίλον ἢ ρυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων*» (Ἐφεσ. 5,27), τοῦτο μὲν διὰ τῶν ἐκ τῶν Ἀποστόλων ἐλκόντων τὴν διαδοχὴν ποιμένων καὶ διδασκάλων αὐτῆς εἶναι ταμιούχος τῆς θείας χάριτος καὶ πιστὸς τῆς ἐκείνου διδασκαλίας θεματοφύλαξ, τοῦτο δὲ διὰ τῶν πιστῶν αὐτῆς κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ δεδιδαγμένα φορεὺς καινῆς ζωῆς.

Ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ὀρθόδοξον καὶ ὑγιᾶ περι Ἐκκλησίας ταύτην ἀντίληψιν ἀποτελοῦσιν αἱ παλῶριθμοι προτεσταντικαὶ ὁμολογίαι, αἵτινες διαισθανόμεναι τὸ ἐπισηφάνειον τῆς διδασκαλίας τῶν περι Ἐκκλησίας, ἐπενόησαν τὴν περι «κλάδων θεωρίαν» (Branch theory), καθ' ἣν οὐδεμία ἐπὶ μέρος τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν κατέχει ἀπολύτως τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐπομένως οὐδεμία τούτων δύναται νὰ ἰσχυρίζηται, ὅτι ἀποτελεῖ τὴν Μίαν, Ἄγιαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, τὴν *Unam Sanctam*.

Παραφωνίαν, ἀτυχῶς, εἰς τὴν περι Ἐκκλησίας ὑγιᾶ, ὡς ἀνωτέρω, ἀντίληψιν ἀποτελεῖ καὶ ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία, ἡ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ρώμης ἀπολυταρχικῶς συγκεντρώσασα ἀπάσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐξουσίας, ἀλλὰ καὶ τὴν πηγὴν τῆς ἀστραβοῦς ἐρμηνεύσεως τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ἐνῶ ἐν τῇ ὀρθοδοξίᾳ πάντα ταῦτα εἶναι εἰδικὰ γνωρίσματα καὶ κανονικὰ προνόμια τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Βεβαίως καὶ ἐν τῇ ὀρθοδοξίᾳ ὑπάρχει μία ἱεραρχικὴ κατὰ τάξιν διαβάθμισις τῶν κεφαλῶν τῶν ἐπὶ μέρος Ὄρθόδοξων Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ὁποίας ἴσταται ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Νέας Ρώμης. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτου, κατὰ τάξιν, παραμένει κενὴ ἡ θέσις τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Παλαιᾶς Ρώμης. Εὐχεται δὲ ἡ Ὄρθόδοξος Ἐκκλησία, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς φωτίσῃ τὸν νοῦν καὶ πληρώσῃ ἀγάπης καὶ ταπεινοφροσύνης τὴν καρδίαν τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Παλαιᾶς Ρώμης καὶ ἀνανήφων ἐπιστρέψῃ καὶ ἀνακαταλάβῃ τὴν ἐξ ἧς ἀπεμακρύνθη ἐπὶ μίαν περίπου χιλιετηρίδα κενὴν θέσιν του, ὡς πρώτου τῇ τάξει. Τότε — ὁποῖον μεγαλειῶδες φαινόμενον! — πᾶσα ἡ Ἐκκλησία παρακαθη-

μένη ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς Οἰκουμενικὴν Σύνοδον θὰ ὀμιλῇ τὴν ἰδίαν γλώσσαν τῆς κοινῆς πίστεως, τότε ἡ θέσις τοῦ πρώτου τῇ τάξει, τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Παλαιᾶς Ρώμης, δὲν θὰ εἶναι ἀνωτέρα ἀπὸ τὴν τελευταίαν θέσιν τοῦ Ἐπισκόπου Σασίμων, καὶ τότε πρὸς τῇ γνώμῃ τοῦ πρώτου τῇ τάξει θὰ ἀκούηται μετὰ σεβασμοῦ καὶ προσοχῆς καὶ ἡ γνώμη τοῦ Διακόνου Ἀθανασίου!

Ἀλλὰ νῦν, καὶ χωρὶς τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Παλαιᾶς Ρώμης, ἡ Ὄρθοδοξία διακρατοῦσα στερεῶς «*quod ubique, quod semper, quod ab omnibus creditum est*» κατὰ τοὺς αἰῶνας τῆς μὴ ἀπεσχισμένης Ἐκκλησίας, ἀποτελεῖ τὴν Μίαν, Ἄγιαν, καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, τὴν *Unam Sanctam*.

Τοιουτοτρόπως ποιμαίνουσα καὶ ποιμαίνομένη Ὄρθόδοξος Ἐκκλησία, οἰασδήποτε φυλῆς καὶ λαοῦ καὶ γλώσσης, πιστεύει εἰς τὴν αὐτὴν πίστιν καὶ λατρεύει μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸν ἰδρυτὴν Της. Ὄταν δὲ εἰσέρχονται εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων οἱ Πατριάρχαι καὶ οἱ Ἱεράρχαι καὶ οἱ Ἱερεῖς καὶ οἱ Διάκονοι αὐτῆς, καὶ ὅταν συνακολουθῇ καὶ παρακολουθῇ τὴν λατρείαν ὁ λαός, οἰανδήποτε γλώσσαν καὶ ἀνὸς ὀμιλοῦν, τὴν Ἑλληνικὴν ἢ τὴν Σερβικὴν, τὴν Βουλγαρικὴν ἢ τὴν Ρωσικὴν, τὴν Ρουμανικὴν ἢ τὴν Κορεατικὴν καὶ Ἀραβικὴν, τὴν Γερμανικὴν ἢ Γαλλικὴν καὶ Ἀγγλικὴν, πάντες αἰσθάνονται, ὅτι ἀνήκουν εἰς τὴν αὐτὴν Ἐκκλησίαν, διότι πιστεύουν εἰς τὴν αὐτὴν πίστιν, καὶ ἔχουν τὴν αὐτὴν λατρείαν καὶ τὰ αὐτὰ ἐκκλησιαστικὰ ἔθιμα. Αὕτη εἶναι ἡ Μία, Ἄγια, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἡ *Una Sancta*.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ Δ. ΛΩΛΗΣ

Ἐφηγητὴς τῆς Δογματικῆς τοῦ Παν. Θεολογικοῦ

«Τοῦτο τὸ κήρυγμα παρεληφνῆ καὶ ταύτην τὴν πίστιν... ἡ Ἐκκλησία καίπερ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ δισπαρμένη ἐπιμελῶς φυλάσσει, ὡς ἓνα οἶκον οἰκοῦσα, καὶ ὁμοίως πιστεύει τοῦτοις, ὡς μίαν ψυχὴν καὶ τὴν αὐτὴν ἔχουσα καρδίαν, καὶ συμφώνως ταῦτα κηρύσσει καὶ διδάσκει καὶ παραδίδωσιν ὡς ἓνα σῶμα κεκτημένη».

Εἰρηναῖος

\* «Πιστεύομεν μέλη τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας εἶναι πάντας καὶ μόνους τοὺς πιστοὺς, τοὺς τὴν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ δὴλα δὴ ἀνώμνητον πίστιν ὑπὸ τοῦ ἐκείνου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων οἰκουμενικῶν συνόδων δεχθέντων ἀδιστακτικῶς προσβεύοντας, κἂν καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἀμαρτίας παντοίας ὑπεύθνηοι εἴεν».

\* Ομολογία Λοσιθέου

## ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΝ ΤΗΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΔΙΑ ΣΕΡΒΙΑΝ



Τῆ 3ῃ ἰσταμένου μηνὸς Σεπτεμβρίου ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεος ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐκ Συνοδικῶν Συνόδων Ἀντιπροσωπείας ἀνεχώρησε διὰ Βελιγράδιον ἀνταποδίδων τὴν πέρυσιν γενομένην ἐπίσκεψιν καὶ κατόπιν προσκλήσεως τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου τῶν Σέρβων κ. Βικεντίου.

Τὴν 11. 30' π. μ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τῆς ἀντιπροσωπείας καὶ τῆς ἀκολουθίας του κατῆλθεν ἐκ τοῦ ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπικῷ μεγάρῳ γραφείου του εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἕθα ἀνεπέμφθη σύντομος δέησις ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει.

Μετὰ ταῦτα ἐπιβάντες πάντες αὐτοκινήτων καὶ διὰ μέσου τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἔφθασαν εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν Λαρίσης. Ἐκεῖ καὶ πρὸ τοῦ σταθμοῦ τμήμα στρα-

τοῦ μετὰ στρατιωτικῆς μπάντας ἀπέδωσε τὰς νενομισμένας τιμὰς πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, ὅστις καὶ ἐπεθεώρησε τοὺς παρατεταγμένους ἄνδρας.

Εἰς τὸν σταθμὸν καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ἀναμονῆς μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων, οἵτινες ἦλθον διὰ νὰ ἀποχαιρετήσουν τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον, ἀνέμενον ὁ παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει διαπεπιστευμένος Πρέσβυς τῆς Γιουγκοσλαβίας κ. Παβίτσεβιτς καὶ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν Πρέσβυς κ. Στεφάνου.

Τὴν 12ην μεσημβρινὴν ἀκριβῶς ἡ ἀμαξοστοιχία, εἰς ἣν προσηρτήθη τὸ εἰδικὸν διὰ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον καὶ τὴν ἀκολουθίαν του ὄχημα, ἀνεχώρησε διὰ Βελιγράδιον, ἐν μέσῳ θερμῶν ἐκδηλώσεων τῶν ἐπισήμων, τοῦ κλήρου καὶ πλήθους κόσμου.



## ΤΟ ΔΟΓΜΑ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ

### I.

Κατά τὸ παράγγελμα τοῦ Μεγάλου Βασιλείου: «ἐνθου (τῆ ψυχῆ) τὸ δόγμα τῆς σωτηρίας, μὴ δευτέρου ἄλλου ἡγήσῃ, μηδὲ προτιμότερόν τι τούτου νομίσης ἕτερον», θὰ ἐκθέσωμεν διὰ βραχέων τὴν ὀρθόδοξον διδασκαλίαν περὶ τοῦ «δόγματος τῆς σωτηρίας», ὑποδεικνύοντες «τῆ ψυχῆ τὴν εὐφροσύνην» καὶ τὴν σωτηρίαν αὐτῆς, κατὰ τὸν αὐτὸν ἅγιον Πατέρα<sup>1)</sup>.

Κατὰ τὴν Ὀρθόδοξον Δογματικὴν, ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθὼν ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ ἐνανθρωπήσας Θεὸς Λόγος ἔσωσε τὸ ἀνθρώπινον γένος διὰ τε τῆς κατὰ τὴν ἐνανθρώπησιν ἀναλήψεως καὶ θεώσεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, διὰ τε τῆς θείας διδασκαλίας καὶ τοῦ ἀνεπίκτου παραδείγματός του καὶ κατ' ἐξοχὴν διὰ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, ἥτοι δι' ὀλοκλήρου τῆς ἐπὶ γῆς ἐπιφανείας καὶ σωτηριώδους ἐνεργείας του. Ἐν ταύτῃ περιλαμβάνεται βεβαίως καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυσις τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τῆς κιβωτοῦ καὶ τοῦ ἐργαστηρίου τῆς σωτηρίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ πᾶς ἀνθρώπος ἐλευθέρως δύναται νὰ προσοικειωθῇ ὑποκειμενικῶς καὶ ἰδιοποιηθῇ τὴν σωτηρίαν διὰ τῶν μυστηρίων καὶ τῆς ἐν ἀγάπῃ ἐνεργουμένης πίστεως, ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν πάντοτε «φροπὴν» καὶ «συμμαχίαν»<sup>2)</sup> τῆς καταρχομένης καὶ τελειούσης τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας ἐκάστου ἀνθρώπου θείας χάριτος. Ἀξιοπαρατήρητον εἶναι, ὅτι ἐναντὶ τῆς νομικῆς περὶ σωτηρίας ἀντιλήψεως τῆς δυτικῆς Χριστιανοσύνης, ὡς ἰδιαιτέρως ἐξεφράσθη διὰ τῆς γνωστῆς περὶ ἰκανοποιήσεως θεωρίας τοῦ Ἀνσέλμου Καντερβουρίας καὶ ἄλλων δυτικῶν θεολόγων μέχρι σήμερον, — ἐν τῇ ὀρθόδοξῳ Ἀνατολῇ κατὰ προτίμησιν ἀνεπτύχθη ἔκπαλαι, ἥδη ἀπὸ τοῦ Εἰρηναίου, τοῦ Μ. Ἀθανασίου καὶ ἄλλων, ἡ ἐπὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ μάλιστα τοῦ Παύλου ἐρειδομένη μυστικὴ περὶ σωτηρίας ἀντίληψις, ἥτις, εἰσελθοῦσα ἐνωρὶς καὶ εἰς τὴν λατρείαν καὶ τὴν εὐσέβειαν τοῦ λαοῦ, ἐβιώθη βαθύτατα ὑπ' αὐτοῦ διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ μετουσιώθη εἰς θεοπρεπίους ἐκκλησιαστικούς ὕμνους, ψαλλομένους ἰδίως κατὰ τὸν ἐόρτιον κύκλον τοῦ Πάσχα, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο ἐορτάζεται καὶ βιοῦται πάντοτε ὑπὸ τῶν Ὀρθόδοξων ὡς «ἐορτῶν ἐορτῆ καὶ πανηγυρις πανηγύρεων».

Κατὰ τὴν ὀρθόδοξον λοιπὸν πίστιν ἡ σωτηρία ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Λυτρωτοῦ καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀναλήψεως καὶ ἐνώσεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως μετὰ τῆς θείας καὶ, διήκουσα διὰ τῆς διδασκαλικῆς ἐνεργείας καὶ ἀπάσης τῆς σωτηριώδους ἐπὶ γῆς ἐπιφανείας καὶ λειτουργίας αὐτοῦ, κο-

ρυφοῦται ἐν τῷ ἐξίλαστηρίῳ σταυρικῷ θανάτῳ καὶ τῇ ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἀναστάσει αὐτοῦ. «Διὰ τοῦτο ἡ μετὰ σαρκὸς ἐπιδημία Χριστοῦ, αἱ τῶν εὐαγγελικῶν πολιτευμάτων ὑποτυπώσεις, τὰ πάθη, ὁ Σταυρὸς, ἡ ταφή, ἡ ἀνάστασις, ὥστε τὸν σωζόμενον ἄνθρωπον διὰ μιμήσεως Χριστοῦ τὴν ἀρχαίαν ἐκείνην υἰοθεσίαν ἀπολαβεῖν»<sup>1)</sup>. Γενικῶς οἱ Ἕλληνες Πατέρες καὶ θεολόγοι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς δυτικούς, τοὺς μονομερῶς τονίσαντας τὸν σταυρικὸν θάνατον τοῦ Κυρίου, ἐξῆραν τοὺς εἰρημένους τέσσαρας κυρίους σταθμοὺς τῆς ἀπολυτρωτικῆς ἐνεργείας τοῦ Σωτῆρος, ἥτοι α) τὴν ἐνανθρώπησιν, δι' ἧς οὗτος, εὐθὺς ἐν ἀρχῇ κατὰ τὸν εὐαγγελισμὸν ἀναλαβὼν πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ ἐνώσας μετὰ τῆς θείας, ἀνεκαίνισεν, ἡγίασεν, ἀπηφάρτισε καὶ ἐθέωσε «δυνάμει» αὐτὴν, μεταδοὺς αὐτῇ θείαν ζωὴν, οὕτω δ' ἀπειργάσατο τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἀπολυτρώσεως· β) τὴν θείαν διδασκαλίαν καὶ ἡθικὴν νομοθεσίαν του, δι' ἧς ὡς ἀρχιπροφήτης καὶ ἀρχιδιδασκαλὸς καὶ ὕψιστος ἡθικὸς νομοθέτης ἀπηρῦνθη πρὸς τὸν πλανηθέντα νοῦν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐφώτισεν αὐτὸν διὰ θείας διδασκαλίας καὶ ἡθικῆς νομοθεσίας, ἣν ἐπεσφράγισε καὶ διὰ βίου ὑποδειγματικοῦ· γ) τὸν σταυρικὸν θάνατον, δι' οὗ ὡς ὁ μέγας ἀρχιερεὺς προσήνεγκεν ἑαυτὸν θυσίαν ἐξίλαστήριον τῷ Θεῷ—Πατρὶ πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας καὶ καταλλαγὴν αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἁγίου Θεοῦ· δ) τὴν ἀνάστασιν, δι' ἧς ὡς βασιλεὺς παντοδύναμος ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν, «θανάτῳ θάνατον πατήσας» καὶ συναναστήσας τὸν ἀνθρωπον ἀπὸ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ἐπὶ πλέον δὲ ἐπισφραγίζων τὴν ἀπολύτρωσιν ἰδρυσε πρὸς διαιώνισιν αὐτῆς τὴν Ἐκκλησίαν του, ἣν αὐτὸς κυβερνᾷ ἀοράτως. Συνελόντι εἰπεῖν, ὁ Σωτὴρ διὰ τε «τῆς αὐτοῦ γεννήσεως, ἥτοι σαρκώσεως, καὶ τοῦ βαπτίσματος καὶ τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀναστάσεως ἡλευθέρωσε τὴν φύσιν τοῦ προπάτορος ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας, τοῦ θανάτου καὶ τῆς φθορᾶς, καὶ τῆς ἀναστάσεως ἀπαρχῆν γέγονε, καὶ ὁδὸν καὶ τύπον ἑαυτοῦ καὶ ὑπογραμμὸν τέθεικεν, ἵνα καὶ ἡμεῖς τοῖς αὐτοῦ ἀκολουθήσαντες ἔγχεσι, γινώμεθα θέσει, ὅπερ αὐτὸς ἐστὶ φύσει, υἱοὶ καὶ κληρονόμοι Θεοῦ καὶ αὐτοῦ συγκληρονόμοι»<sup>2)</sup>. Προσθετέον ὅτι διὰ μὲν τῆς θείας ἐνανθρωπήσεώς του ὁ Σωτὴρ κατήρξατο τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ τοῦ ἔργου, μέχρι δὲ τοῦ Σταυροῦ διδάσκων ἐκφαίνει τὸ προφητικὸν αὐτοῦ ἀξίωμα, ἐν δὲ τῇ ἐξίλαστηρίῳ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ θυσίᾳ ἐκφαίνει τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς ἀναστάσεως, ἀναλήψεως, καθέδρας ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς καὶ ἰδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐκφαίνει τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα αὐτοῦ. Τὴν περὶ τῶν τριῶν ἀξιωματῶν τοῦ Λυτρωτοῦ διδασκαλίαν ταύτην ἐκφράζει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν οἷς γράφει περὶ αὐτοῦ, ὅτι «ἐγεννήθη ἡμῖν σ ο-

1. Μεγάλου Βασιλείου, Ἐρμηνεῖα εἰς Ἡσαΐαν 9,23. Migne P.G. 30,508.

2. Ἰωάννου Χρυσόστομου, Εἰς Γέν. Ὁμιλ. 16,5,6 καὶ 25,7 καὶ 58,5. Migne P. G. 53,131.132.133.228 καὶ 54,513. Κατήχ. 1,4. Migne P.G. 49,228.

1. Μεγ. Βασιλείου, Περὶ Ἁγίου Πνεύματος 15,35. Migne P. G. 32,128.

2. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Ἐκδοσις ὀρθοδόξου πίστεως IV, 13. Migne P. G. 94,1137.

φία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἀγιασμοὺς καὶ ἀπολύτρωσις»<sup>1</sup>), ἐκ δὲ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως ἀναφέρομεν τὸν Εὐσέβιον: «ὡς τούτους ἅπαντας τὴν ἐπὶ τὸν ἀληθῆ Χριστὸν... ἀναφορὰν ἔχειν, μόνον ἀρχιερέα τῶν ὄλων καὶ μόνον ἀπάσης τῆς κτίσεως βασιλέα καὶ μόνον προφητῶν ἀρχιπροφήτην τοῦ Πατρὸς τυγχάνοντα»<sup>2</sup>).

Καὶ πρῶτον, ἐν τῇ θεῷ ἐνσαρκώσει ἄρχεται τελεσιουργούμενον τὸ μέγα τῆς σωτηρίας μυστήριον. Διότι κατ' αὐτὴν ὁ Λυτρωτής, «ἀπαρχὴ ὧν τῆς ἀνθρωπότητος»<sup>3</sup>) καὶ προσλαβὼν ὄλην τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, «τὴν ἀπαρχὴν τοῦ ἡμετέρου φυράματος»<sup>4</sup>), ἀπεκάθαρσεν, ἀνεκαίνισεν, ἀνέπλασεν, ἐξύψωσεν, ἠγίασεν καὶ ἐθέωσεν αὐτήν, καταστήσας κοινωνὸν τῆς θείας φύσεως. Οὕτως ἐν τῷ θεανδρικῷ προσώπῳ τοῦ Κυρίου συνετελέσθη ἡ ὑποστατικὴ καὶ αἰώνια ἕνωσις τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν βάσιν καὶ τὴν ἀφετηρίαν τῆς σωτηρίας καὶ τῆς θεώσεως ὁλοκλήρου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, νοουμένου ὡς ἐνὸς ὀργανικοῦ καὶ ἐνιαίου ὄλου, ὡς καὶ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ κόσμου ὁλοκλήρου. Κατὰ τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον, «πρώτη τῶν ἄλλων ἐσώθη καὶ ἠλευθερώθη» ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ Λόγου ἀναληφθεῖσα ἀνθρωπίνη φύσις, «ὡς αὐτοῦ τοῦ Λόγου σῶμα γενομένη»<sup>5</sup>), εἶτα δὲ σὺν αὐτῇ καὶ ἡμεῖς «κατὰ τὴν συγγένειαν τῆς σαρκὸς ἠλευθερώθημεν»<sup>6</sup>) καὶ «ὡς σύσσωμοι τυγχάνοντες κατ' ἐκεῖνο σφζόμεθα»<sup>7</sup>), ἐντεῦθεν δὲ «ὡς σύσσωμοι συναρμολογούμενοι καὶ συνδεθέντες ἐν αὐτῷ διὰ τῆς ὁμοιώσεως τῆς σαρκὸς»<sup>8</sup>), ἀποκτῶμεν τὴν ἀφθαρσίαν καὶ τὴν ἀθανασίαν καὶ τὴν θέωσιν<sup>9</sup>). Ὁ Θεὸς λοιπὸν ἐγένετο ἄνθρωπος, ἀναλαβὼν καὶ ἐνώσας καὶ θεώσας τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις οὕτως εἰσῆλθεν εἰς αἰώνιαν κοινωνίαν μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἀποκατασταθείσης ἐν τῷ Θεανθρώπῳ Ἰησοῦ τῆς κοινωνίας μετὰ τοῦ πεσόντος ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἁγίου Θεοῦ. Ἐντεῦθεν δὴλον, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Σωτηριολογία ἀποβαίνει κατ' οὐσίαν Χριστολογία, καὶ ὡς τοιαύτην ἐπραγματεύοντο αὐτὴν οἱ ἀρχαῖοι Πατέρες. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν λοιπὸν αὐτῶν, ἐν τῇ ἀναληφθείσῃ ἀνθρωπίνῃ φύσει τοῦ ὁ Θεάνθρωπος, ὡς ὁ νέος πνευματικὸς Ἀδάμ καὶ ἡ κεφαλὴ ὁλοκλήρου τῆς σεσωσμένης ἀνθρωπότητος, νοουμένης ὡς ἐνὸς ζῶντος ὀργανισμοῦ, ἀνεκεφαλαίωσε καὶ συνεσωμάτωσε μυσ-

τικῶς καὶ ἀρρήτως ἐν ἑαυτῷ τὴν ὄλην ἀνθρωπίνην φύσιν, ἐπειδὴ «ὄλην εἶχεν ἐν ἑαυτῷ τὴν φύσιν, ἵνα πᾶσαν ἐπανορθώσῃ μετασκευάσας εἰς τὸ ἀρχαῖον»<sup>1</sup>), καθ' ὅσον πάντας «πεφόρηκεν ἡμᾶς διὰ τῆς ἰδίας σαρκὸς, ἐν αὐτῷ γὰρ ἤμεν οἱ πάντες»<sup>2</sup>). «Ὅλον γὰρ ὄλος ἀνέλαβέ με καὶ ὄλος ὄλω ἠνώθη, ἵνα ὄλω τὴν σωτηρίαν χαρίσῃται· τὸ γὰρ ἀπρόσληπτον ἀθεράπευτον»<sup>3</sup>). Οὕτω δέ, ἐπὶ τῇ βάσει καὶ τοῦ Ἐφεσ. 2,6: «συνῆγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ», πᾶσα ἡ ἀνθρωπίνη φύσις συνηγέρθη καὶ συνανῆλθε καὶ συνεκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἐπειδὴ «πᾶσα ἡ φύσις ἡμῶν ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ ὑποστάσει» ἦτο<sup>4</sup>). Τοῦτο ἐστήριζον οἱ Ἕλληνες Πατέρες ἐπὶ τῆς μυστικῆς ἐνότητος τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, δεχόμενοι ὅτι «ἡ φύσις μία ἐστίν, αὐτὴ πρὸς ἑαυτὴν ἠνωμένη καὶ ἀδιάτμητος μονάς, οὐκ ἀξανομένη διὰ προσθήκης, οὐ μειωμένη δι' ὑφαιρέσεως, ἀλλ' ὅπερ ἐστὶν ἐν οὐσῶν, κἂν ἐν πλήθει φαίνεται, ἄσχιτος καὶ συνεχῆς καὶ ὁλόκληρος, καὶ τοῖς μετέχουσιν αὐτῆς τοῖς καθ' ἕκαστον οὐ συνδιαιρουμένη... ἀνθρώπος εἰς κυρίως ἂν ῥηθῆι, κἂν οἱ ἐν τῇ φύσει δεικνύμενοι πλήθος ὦσιν... Ὡσπερ τοίνυν πολλοὶ μὲν οἱ χρύσειοι στατήρες, χρυσὸς δὲ εἷς, οὕτω καὶ πολλοὶ μὲν οἱ καθ' ἕκαστον ἐν τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου δεικνύμενοι, οἷον Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, εἷς δὲ ἐν τούτοις ἄνθρωπος»<sup>5</sup>). Ὁμοίως κατὰ τὸν Γρηγόριον Ναζιανζηνόν, ὁ Κύριος ἐνηθρώπησεν, «ἵνα ἀγίασῃ δι' ἑαυτοῦ τὸν ἄνθρωπον, ὥσπερ ζύμη γενόμενος παντὶ φυράματι, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐνώσας τὸ κατακριθὲν, ὄλον λύσῃ τοῦ κατακριματος»<sup>6</sup>).

Κατὰ ταῦτα ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ συμπεριελήφθη καὶ ἀνεκεφαλαιώθη καὶ ἀπελυτρώθη ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης ὡς ἐνιαῖος ὀργανισμὸς καὶ ἠνώθη πάλιν μετὰ τῆς θεότητος, ἀποτελεσμα δὲ τούτου εἶναι ἡ δόξα καὶ ἡ θέωσις τῶν σφζομένων ἀνθρώπων, οἵτινες γίνονται «θεῖας κοινωνοὶ φύσεως»<sup>7</sup>). Αὐτονόητον δ' ἐστὶ ἡ θέωσις αὐτῆς δέον νὰ νοῆται ἐν ἠθικῇ καὶ οὐχὶ ἐν πραγματικῇ ἐννοίᾳ, ὅτι δὴλα δὴ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, διαθεομένη ὑπὸ τῆς θείας, οἶνει θεοῦται κατὰ χάριν, — καθὼς περίπου πυροῦται ὁ σίδηρος διαθεόμενος ὑπὸ τοῦ πυρὸς — χωρὶς ὁμοῦ νὰ ἐξίσταται ἑαυτῆς ἡ ἀνθρωπίνη φύσις καὶ νὰ μετατρέπεται εἰς τὴν θεῖαν. Ὁ Δαμασκηνὸς χαρακτηριστικῶς τὸν ἄνθρωπον ὡς «θεοῦμενον τῇ μετοχῇ

1. Α' Κορ. 1,30.

2. Εὐσέβιου Παμφίλου, Ἐκκλησ. Ἱστορία 1,3. Migne P. G. 20,72.

3. Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, Εἰς Ἰωάν. 16,6-7. Migne P. G. 74,432.

4. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, μν. ξ. III,2. Migne P. G. 94,985.

5. Μεγάλου Ἀθανασίου, Κατὰ Ἀρειανῶν II,61. Migne P. G. 26,277.

6. Αὐτόθι, 69, σ. 293.

7. Αὐτόθι, σ. 277.

8. Αὐτόθι, σ. 305.

9. Αὐτόθι, σ. 293.

1. Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, Εἰς Ἰωάν. 5,2. Migne P. G. 73,753.

2. Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, Εἰς Ἰωάν. 16,6-7. Migne P. G. 74,432.

3. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, μν. ξ. III,6. Migne P. G. 94,1005.

4. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, αὐτόθι, σ. 1008.

5. Γρηγορίου Νύσσης, Περὶ τοῦ μὴ εἶναι τρεῖς θεοὺς. Migne P. G. 45,120,132.

6. Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Λόγος 30,21. Migne P. G. 36,132.

7. Β' Πέτρ. 1,4.

τῆς θείας ἐλλάμψεως καὶ οὐκ εἰς τὴν θείαν μεθιστάμενον οὐσίαν»<sup>1</sup>). Ἡ ἀνθρωπότης λοιπὸν ἐθεώθη δυνάμει διὰ τῆς κοινωνίας καὶ ἐνώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς θεότητος, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Θεοῦ Λόγος, γενόμενος ἀνθρωπος, οὐ φύσει, ποιότητι δὲ ταύτην ἐθέωσεν, ἀνελλιπῶς αὐτὴν τῷ οἰκείῳ χαρακτηρισίᾳ Πνεύματι, καθάπερ ὕδωρ οἴνου ποιότητι πρὸς τόνον μετακεράσας... διὰ τοῦτο γὰρ καὶ γίνεται κατ' ἀλήθειαν ἀνθρωπος, ἵνα κατὰ χάριν ἡμᾶς καταστήσῃ θεοῦς»<sup>2</sup>). Ὁμοίως καὶ ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἐδίδαξεν, ὅτι «ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, ἵνα τὸν ἀνθρώπον δεκτικὸν θεότητος ποιήσῃ... αὐτὸς γὰρ ἐνηθρόωθη, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν... γέγονε γὰρ ἀνθρωπος, ἵνα ἡμᾶς ἐν ἑαυτῷ θεοποιήσῃ... καὶ γινώμεθα λοιπὸν γένος ἁγίου καὶ κοινωνοὶ θείας φύσεως... ὡς γὰρ ὁ Κύριος ἐνδυσάμενος τὸ σῶμα γέγονεν ἀνθρώπος, οὕτως ἡμεῖς οἱ ἀνθρώποι παρὰ τοῦ Λόγου τε θεοποιούμεθα, προσληφθέντες διὰ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ λοιπὸν ζῶν ἀιώνιον κληρονομοῦμεν»<sup>3</sup>). Ὁμοίᾳ διδάσκουσι καὶ ὁ Γρηγόριος Ναζιανζηνός<sup>4</sup>), ὁ Ἰωάννης Δαμασκηνός<sup>5</sup>) καὶ ἄλλοι<sup>6</sup>. Βάσει δὲ τῆς μυστικῆς ἐνότητος τῆς ἀνθρωπίνης

φύσεως ἀπ' ἐνὸς μὲν ἀποτελεῖται ἐν τῷ δευτέρῳ Ἀδάμ τὸ μυστικὸν σῶμα αὐτοῦ, οὐ μέλη πάντες οἱ προσαικούμενοι ὑποκειμενικῶς τὴν σωτηρίαν πιστοί, ἀπ' ἐτέρου δὲ ἡ θέωσις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τοῦ Χριστοῦ μεταβαίνει «δυνάμει» καὶ εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ εἰς ὅλα τὰ μέλη αὐτοῦ, συναποθεουμένου οὕτως ὁλοκλήρου τοῦ μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Τοιοῦτοτρόπως, ἄρα, διὰ τῆς θείας ἐσαρκώσεως προσληφθεῖσα ἀνεκτίσθη καὶ ἀνεκαινίσθη καὶ ἐκαλλύνθη καὶ ἠφθαρτίσθη καὶ ἐλυτρώθη ἡ φθαρεῖσα καὶ παλαιωθεῖσα ἀνθρωπίνη φύσις ὁλοκλήρος καὶ ἀποκατεστάθη εἰς τὴν ἀρχικὴν λαμπρότητα αὐτῆς ἢ διὰ τῆς ἁμαρτίας «τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ γένους τοῦ ἡμετέρου»<sup>1</sup>) ἀμαυρωθεῖσα θεία εἰκὼν. Ἐντεῦθεν καὶ ὁ Εἰρηναῖος ἐδίδαξεν, ὅτι «Θεὸς Λόγος ἐσαρκώθη «in compendio nobis salutem praestans, ut quod perdidimus in Adam, id est secundum imaginem et similitudinem esse Dei, hoc in Christo Jesu recipere»<sup>2</sup>). «Ὅθεν ὁ Λόγος «factus est quod sumus nos, ut nos perficeret esse quod est ipse... ut et homo fieret participis Dei»<sup>3</sup>).

1. Ἐκδ. ὀρθ. πίστ. II, 12. Migne P.G. 94, 921. Σημειώτεον ὅτι ἀλλαχού ἡ θέωσις χαρακτηρίζεται καὶ ὡς δόξα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, παρατηροῦντος ὅτι «ἡ τῆς θεότητος δόξα καὶ δόξα τοῦ σώματος λέγεται... εἰ καὶ τοῖνον οὐδέποτε τὸ σῶμα τὸ ἕγιον ἀμέτοχον τῆς θείας δόξης ὑφέστηκεν, ἀλλ' ἐξ ἄκρας ἐνώσεως τῆς καθ' ὑπόστασιν τὴν δόξαν τῆς ἀοράτου θεότητος τελείως πεπλούτηκεν, ὡς μία καὶ τὴν αὐτὴν εἶναι δόξαν τοῦ Λόγου καὶ τῆς σαρκὸς, ἀλλ' ἀφανῆς ἡ δόξα ὑπάρχουσα τῷ φαινομένῳ σώματι τοῖς μὴ χωροῦσι τὰ καὶ ἀγγέλοις ἀθέατα τῆς σαρκὸς δεσμῶσι ἀόρατος ἐχορηγᾶται». (Λόγος εἰς Μεταμόρφωσιν 12. Migne P. G. 96,564).

2. Μαξίμου Ὁμολογητοῦ, Πρὸς Θαλάσιον περὶ διαφόρων ἀπόρων τῆς θ. Γραφῆς 40. Migne P. G. 90, 400/1.

3. Μεγ. Ἀθανασίου, Λόγ. περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου 54. Migne P. G. 25,192. Κατὰ Ἀρειανῶν I, 38,39. II, 47,70. III, 34. Migne P. G. 26,92/3. 248. 296. 397. Πρὸς Ἀδέλφον 4. Αὐτόθι σ. 1077. Ὡς γνωστὸν ὁ Μ. Ἀθανάσιος ἐπανέρχεται πολλάκις εἰς τὴν προσφιλεῖ αὐτῷ ἐνοσίαν τῆς θεώσεως ἐν τοῖς διαφόροις συγγράμμασιν αὐτοῦ, εἰς τὰ ὁποῖα περιοριζόμεθα ἐνταῦθα μόνον νὰ παραπέμψωμεν ἐν Migne P.G. τ. 25, 192. 448 καὶ τ. 26, 92. 93. 100. 105. 273. 277. 296. 361. 364. 393. 436. 588. 613. 784. 1077. 1088 καὶ ἀλλαχού. Γενικῶς, κατὰ τὸν Π. Δημητρόπουλον, «ἡ ἐν Χριστῷ θέωσις ἡμῶν γίνεται κατὰ μετοχὴν τῆς τοῦ Λόγου θεότητος (26,1060) ἢ τῆς τοῦ Πνεύματος μετοχῆς συναπτόμεθα τῇ θεότητι (σ. 373) ἢ καὶ ἄλλως «μετοχῆ τοῦ Λόγου διὰ τοῦ Πνεύματος» ταύτην ἔχομεν τὴν χάριν παρὰ τοῦ Πατρὸς (σ. 29) καὶ «τῆς τοῦ Πνεύματος κοινωνία γινώμεθα κοινωνοὶ θείας φύσεως» (σ. 588. 1077). Κατ' ἀκολουθίαν, «εἰ καὶ θεοὶ τινες ἐκλήθησαν, ἀλλ' οὐ τῆ φύσει, ἀλλὰ τῇ μετουσίᾳ τοῦ Ἰησοῦ» (σ. 613). Βλέπ. Ἡ ἀνθρωπολογία τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου, Ἀθήναι 1954, σ. 121/2. K. Bornhäuser, Die Vergottungslehre des Athanasius... Gütersloh 1905).

4. Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Ἐπιστολὴ 101 πρὸς Κληδόνιον. Migne P. G. 37, 180.

5. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, μν. ε. II, 12 καὶ III, 18,20. Migne P. G. 94, 921 καὶ 1072.

6. Ἀλλὰ παρὰ πάντα ταῦτα δὲν πρέπει, νομιζόμεν, νὰ υπερτονίζηται μονομερῶς τὸ σωτηριολογικὸν τοῦτο στοιχεῖον τῆς θεώσεως, ὡς πράττουσιν ἐτερόδοξοὶ τινες θεολόγοι, ἐν οἷς καὶ ὁ F. Heiler (Urkirche und Ostkirche, München 1937, σ. 201/2), γράφων ὅτι δῆθεν κατὰ τοὺς ἀνατολικούς «die Vergottung ist das eigentliche Ziel der Menschwerdung und des Opfertodes Christi», διότι οἱ

Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγεται, ὅτι ἰδίως οἱ Ἀλεξανδρινοὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἀνατολικῶν Πατέρων δὲν περιορίζουσι τὴν σωτηρίαν μόνον ἐν τῇ ἀρνητικῇ ἄρσει τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ἐνοχῆς αὐτῆς καὶ τῇ διαλλαγῇ τοῦ πλάσματος μετὰ τοῦ Πλάστου, ὡς ἐν τῇ Δύσει, ἀλλ' ἐπὶ πλέον τονίζουσι ἰδιαζόντως καὶ τὴν θετικὴν ὄψιν τῆς σωτηρίας, ἣν ὑπολαμβάνουσιν ὡς ἀνακεφαλαίωσιν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως διὰ τῆς ἀνακαινίσεως καὶ οἰονεῖ ἀναδημιουργίας καὶ ἀφθαρτοποιήσεως καὶ θεώσεως αὐτῆς, καὶ καθόλου ὡς ἀνακεφαλαίωσιν καὶ ἀποκατάστασιν τῆς ἀνθρωπότητος ἐν τῷ μυστικῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ, ἐπανακτησάσης ἐν τῷ δευτέρῳ Ἀδάμ, τῷ «καινῷ ἀνθρώπῳ», ὅτι ἀπώλεσεν ἐν τῷ πρώτῳ, τ.ε. τὸ κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν<sup>4</sup>). Τὸν δὲ Θεάνθρωπον Λυτρωτὴν νοοῦσιν ὡς τὴν θεανθρωπίνην κεφαλὴν τοῦ ἐνὸς ζῶντος ὀργανισμοῦ συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος, ἐξ ἧς κεφαλῆς διαχέεται ἡ θεία ζωὴ εἰς πάντας τοὺς χριστιανούς—μέλη, οἵτινες δίκην κλημάτων μένουσι καὶ ζῶσιν ἐν τῷ Χριστῷ ὡς τῇ ἀληθινῇ ἀμπέλῳ, ἧς γεωργὸς ὁ Θεός—Πατήρ, κατὰ τὴν παρ' Ἰωάννη γνωστὴν παραβολὴν<sup>5</sup>.

(Συνεχίζεται)

## ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΠΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

\*Ἑλληνες Πατέρες οὐδόλως παραθεωροῦσι καὶ τοὺς ἄλλους σπουδαίους σταθμούς τῆς ἀπολυτρωτικῆς δράσεως τοῦ Σωτήρος, ὡς θὰ εἶδωμεν κατωτέρω.

1. Ἰωάννου Χρυσόστομου, Εἰς Γέν. Ὁμιλ. 9,2. Migne P.G. 53,77.

2. Εἰρηναίου, Adv. haer. III 18,1 Migne P.G. 7,932.

3. Εἰρηναίου, Adv. haer. V, praef. IV, 28,1. Migne P.G. 7, 1120. 1062.

4. Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, Εἰς Ἰωάν. 16, 6-7. «Ἐδεῖ τοῖνον εἰς ἀκρότητα παντὸς ἀγαθοῦ τὴν ἀνθρώπου φύσιν ἀναγαγεῖν, καὶ οὐχὶ μόνον ἀπαλλάξαι θανάτου καὶ ἁμαρτίας, ἀλλ' ἤδη καὶ εἰς αὐτοὺς ἀναβιβάσαι τοὺς οὐρανούς...» Migne P.G. 74, 432.

5. Ἰωάν. 15,1 ἐξ.

## Ο ΑΓΙΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Ὁ ἅγιος Εὐστάθιος, ὁ ἐπικαλούμενος Πλακίδας, εἶναι δημοφιλὴς ἅγιος εἰς τοὺς χωρικοὺς τῆς Ἑλλάδος, τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ φέρεται συνηθέστατα ὑπ' αὐτῶν.

Ἦτο στρατιωτικὸς, καὶ κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους, καθὼς καὶ κατὰ τὴν τουρκοκρατίαν, ἐζωγραφίζετο εἰς πᾶσαν ἐκκλησίαν μεταξὺ τῶν ἐξεχόντων στρατιωτικῶν ἁγίων, ἦτοι τῶν ἁγίων Γεωργίου, Δημητρίου, Θεοδώρων, Προκοπίου, Μερκουρίου καὶ Μηνᾶ. Εἰκονίζεται δὲ ὡς μεσήλιξ τὴν ἡλικίαν, μὲ κοντὸν στρογγύλον γένειον, πυκνὴν κόμην, φέρων θώρακα, κρατῶν δόρυ καὶ ἀσπίδα. Ἐπίσης, εἰς τὰς παλαιὰς Ἑκκλησίας ἐζωγραφίζετο τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου, τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ, ἐντὸς χαλκίνου βόδου πεφυρακτωμένου.

Ἡ παράστασις κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἅγιος εἶδε, καθ' ὃν χρόνον ἐκινήγει, ἔλαφον, μεταξὺ τῶν κεράτων τῆς ὁποίας ἐνεφανίσθη φωτεινὸς σταυρὸς, δὲν εἶναι τῆς Ὁρθοδόξου ἀγιογραφίας «ὕπόθεσις», ἀλλὰ τῆς δυτικῆς θρησκευτικῆς ζωγραφικῆς παράστασις.

Φ. ΚΟΝΤΟΓΑΟΥ



## Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΩΝΑΣ ΕΝ ΤΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ

Ὁυτος ὁ Προφήτης ζωγραφίζεται μετὰ τῶν λοιπῶν προφητῶν εἰς τὸν τροῦλλον τοῦ Ναοῦ. Ζωγραφίζονται δὲ οἱ προφῆται κάτωθεν τοῦ Παντοκράτορος, ἀνά εἰς μεταξὺ τῶν παραθύρων τοῦ τυμπάνου, ἀναβλέποντες πρὸς τὸν προφητευθέντα ὑπ' αὐτῶν Κύριον, καὶ κρατοῦντες εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα τὰ εἰλητήρια, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι γεγραμμένη φράσις τις ἐκ τῶν προφητειῶν ἐκάστου.

Ὁ Προφήτης Ἰωνᾶς παρίσταται εἰς στάσιον ζωηρὰν, πλήρης ζήλου καὶ κατανύξεως, συνήθως μὲ τὴν κεφαλὴν ἀνεστραμμένην, δηλωτικὸν τοῦ πάθους, ἀνατείνων τὴν δεξιὰν πρὸς τὸν Παντοκράτορα. Εἶναι εἰς τὴν ὄψιν φαλακρὸς, στρογγυλογένειος, βαθυμάγουλος, μὲ βλέμμα σκληρόν. Εἰκονίζεται δὲ μὲ φαλακρὰν κεφαλὴν, καθ' ὅσον τοιοῦτόν τι διαφαίνεται ἐκ τῆς ἱστορίας του, ἡ ὁποία εἶναι ἀριστοῦργημα ἀφηγήσεως. Λαβὼν ἐντολὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ νὰ κηρύξῃ μετάνοιαν εἰς τοὺς Νινευίτας, ἐπεχείρησε νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν τοιαύτην ἀποστολὴν καὶ ἐπεβίβασθη πλοίου, διὰ νὰ μεταβῇ εἰς Θαρσεῖς. Ἄλλ' ἠγέρθη κλύδων μέγας καὶ ὡς αἰτίως τῆς τρικυμίας θεωρηθεὶς ὁ Ἰωνᾶς ὑπὸ τῶν ναυτῶν, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Κατεπόθη ὅμως, θεῖα οἰκονομία, ὑπὸ κήτους, τὸ ὅποιον μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὸν ἐξήμεσεν εἰς τὴν παραλίαν, ὥστε νὰ τῷ ὑπεδεικνύετο νὰ μεταβῇ καὶ κηρύξῃ μετάνοιαν εἰς Νινευί.

## Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ\*

«Ο γὰρ κατεργάζομαι οὐ γνώσκω, οὐ γὰρ δ θέλω, τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὁ μισῶ τοῦτο ποιῶ» (Παῦλος πρὸς Ρωμαίους 7,15). «Βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιφασκόμενον τὸν νόμον τοῦ νοός μου» (Ρωμ. 7,23). «Καὶ ἂν γὰρ ὁ τέλειος ἦ γεννητὸς οὐκ ἐκφεύγει τὸ ἁμαρτάνειν» (Φίλων).

Ὅταν ἡ ἐκ τῶν ψυχικῶν συγκρούσεων ὑποσυνελδῆτος ἐνοχλή καὶ ἡ τόπις ἀποκαλυφθῶν διὰ τῆς ἐξομολογήσεως, καὶ παρασχεθῶν οἱ κατάλληλοι λόγοι ἐκ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ἐπέρχεται ψυχικὴ ἀνακούφισις καὶ συντελεῖται ἀποκατάστασις τῆς ψυχικῆς γαλήνης καὶ ὁμαλῆς ψυχικῆς καταστάσεως.

Κατὰ ταῦτα ἡ ἐξομολόγησις ἔχει ἀνεγνωρισμένην ἀξίαν ψυχικῆς ὑγιεινῆς καὶ θεραπείας. «Ἐξομολογεῖσθε οὖν ἀλλήλοις τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἰαθῆτε» (Ἐπιστολὴ Ἰακώβου).

Πᾶσα ψυχοθεραπεία τελικῶς καταλήγει εἰς ἠθικὴν ἀνάπλασιν καὶ διαπαιδαγώγησιν τοῦ πάσχοντος, ἔστω καὶ ἂν ἀρχικῶς ἠκολούθησεν εἰδικὸν σύστημα ψυχοθεραπείας π. χ. τὸ σύστημα τῆς ψυχανάλυσεως. Τὰ στοιχεῖα διὰ τὴν ἠθικὴν ἀνάπλασιν τοῦ ψυχοθεραπευομένου δύνανται νὰ καλυφθῶν ἐκ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς διδασκαλίας. Ἡ γένεσις τῆς θρησκείας, ὡς συνόλου ἰδεῶν, διδασμάτων, τόπων καὶ λειτουργιῶν, βασιζέται, ὡς γνωστὸν, ἐπὶ τῆς θρησκευτικότητος.

Ἡ καλλιέργεια τῆς θρησκευτικότητος εἶναι ἀνα-

\* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 312.

Ὅντως ἐπορεύθη εἰς τὴν ἁμαρτωλὴν ταύτην πόλιν καὶ ἐκήρυξε τοῖς Νινευίταις νὰ μετανοήσωσιν, εἰδ' ἄλλως εἶπε, «ἔτι τρεῖς ἡμέραι καὶ Νινεὺθ καταστραφῆσεται». Καὶ ἀφοῦ ἐκήρυξε ταῦτα, ἐξῆλθε τῆς πόλεως καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ λόφου, ἀναμένων τὴν πληρῶσιν τῆς προφητείας: «Καὶ προσέταξεν ὁ Κύριος καύσωσιν συγκαίοντι καὶ ἐπάταξεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰωνᾶ, ὁ ὅποιος ἐλιποψύχησεν, καθ' ὅσον ἦτο φαλακρὸς, καὶ ἀνεβόησε πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶπε: «Καλύτερον εἶναι δι' ἐμὲ νὰ ἀποθάνω, ἢ νὰ ζήσω». Καὶ τότε προσέταξεν ὁ Κύριος μίαν κολοκύνθην (καὶ ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ Ἰωνᾶ, τοῦ σκιάζειν αὐτῷ ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ). Καὶ ἐχάρη σφόδρα ὁ Ἰωνᾶς, βλέπων τὴν κολοκύνθην, ἡ ὅποια τὸν ἐσκίαζε διὰ τῶν πλατέων φύλλων τῆς. «Καὶ προσέταξεν ὁ Κύριος σκώληκι ἐωθινῇ τῇ ἐπαύριον, καὶ ἐπάταξε τὴν κολοκύνθην, καὶ ἀπεξηράνθη. Καὶ ὀλιγοψύχησε καὶ ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπε: Καλὸν μοι ἀποθανεῖν με, ἢ ζῆν με».

Τότε τῷ εἶπεν ὁ Κύριος: «Τόσον πολὺ ἐλυπήθης σὺ διὰ τὴν κολοκύνθην, ἡ ὅποια ἐγεννήθη τὴν μίαν νύκτα, καὶ τὴν ἄλλην νύκτα ἐξηράνθη; Καὶ ἐγώ, πῶς νὰ μὴ λυπηθῶ τὴν Νινεὺθ, τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, ἡ ὅποια ἔχει μυριάδας ἀνθρώπων καὶ πλήθος ζώων;» Ὁ δὲ Ἰωνᾶς, εἶπε: «Κύριε, ἐγνώριζα ὅτι εἶσαι ἐπιεικὴς καὶ πολυέλεος καὶ ὅτι μακροθυμεῖς διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ δι' αὐτὸ ἠθέλησα νὰ φύγω μακρὰν, διὰ νὰ μὴ προφητεύσω ὅτι ἡ Νινεὺθ θὰ κατοστραφῆ. Καὶ τώρα, λάβε τὴν ψυχὴν μου».

Εἰς τὸ εἰλητῆριον τὸ ὅποιον κρατεῖ εἰς τὴν χεῖρά του, γράφει: «Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν μου καὶ εἰσήκουσέ μου, ἐκ κοιλάς ἄβου κραυγῆς μου ἤκουσας φωνῆς μου». (Ἰων. β' 3).

Ὁ Προφήτης Ἰωνᾶς ζωγραφίζεται καὶ εἰς τὸ ἄγιον Βῆμα, κάτωθεν τῆς κόγχης τῆς Προθέσεως, ἐξερχόμενος τῆς κοιλάς τοῦ κήτους, πλὴν ἡ εἰκὼν αὐτῆ εἶναι πολὺ σπανία.

Φ. ΚΟΝΤΟΓΑΟΥ

γαλὰ διὰ τὴν ψυχὴν, διότι, ὡς ἔχει ἀποδειχθῆ, ἀποτελεῖ αὐτὴ ψυχικὴν λειτουργίαν, ἥτις δὲν πρέπει νὰ μένη ἀνευ ἀντικειμενοποιήσεως. Δὲν ἐξετάζομεν ἐνταῦθα, ἐὰν ἡ ἐν λόγῳ λειτουργία εἶναι ἔμφυτος (πολλοὶ ὁμιλοῦν περὶ ἐνστικτοῦ θρησκευτικότητος καὶ κοσμικοῦ ἐνστικτοῦ) ἢ εἶναι ἐπίκτητος. Βέβαιον εἶναι, ὅτι ἡ ἀναπήρως διαμένουσα λειτουργία τῆς θρησκευτικότητος ἀποτελεῖ ἀναπηρίαν καὶ διὰ τὴν ἄλλην ψυχὴν καὶ ἐπιφέρει, ὡς ἡ ἀναλυτικὴ ψυχολογία διδάσκει, ψυχικὰς ἀνωμαλίας καὶ διαταραχάς. Ἐνόητον, ὅτι ἡ ψυχικῶς ὠφέλιμος θρησκευτικότης εἶναι ἡ καλῶς λειτουργομένη καὶ ὑγιὴς θρησκευτικότης καὶ οὐχὶ ἡ παθολογικὴ, ἥτις οὐ μόνον εἰς οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ ἀντιθέτως εἶναι παράγον ψυχικῆς παθῆσεως καὶ πολλάκις ἀποτελεῖ περιεχόμενον ψυχικῆς παθῆσεως.

Ἐκ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας ἀναβλύζει γνησίᾳ ἐξωψωτικῇ καὶ ἐξιδανικεύουσα τὸν ἀνθρώπον θρησκευτικότης, ἥτις ἀποκαθαίρει τὴν ψυχὴν εἰς βαθμὸν, ὥστε οὐ μόνον ἀποτρέπει τὰς ψυχικὰς ἀνωμαλίας καὶ δεινοπαθήσεις, ἀλλὰ καὶ καθιστᾷ αὐτὴν ἀξίαν νὰ ἐμφανισθῆ πρὸ τοῦ Δημιουργοῦ αὐτῆς.

Ὅσα μέχρι τοῦδε ἔθιξα, ἀποτελοῦν λίαν συνοπτικὴν ἐκθεσιν τῶν κυριωτέρων σημείων τοῦ ὄλου θέματος, ἐκ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ὁποίου προκύπτει, κατὰ γενικὸν ἀφορισμὸν, ὅτι ὁ κύκλος ἐπιδράσεως τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος εἶναι εὐρὸς καὶ περιλαμβάνει ποικίλλαν ψυχοπαθολογικῶν καταστάσεων. Ἐπιδορᾷ, ὡς εἶδομεν, ἰαματικῶς ἐπὶ μελαγχολικῶν καταστάσεων, ἐπὶ τῶν ἀγγυῶν καταστάσεων τῶν τροφοδοτουμένων ὑπὸ τύψεων συνειδήσεως συνειδητῶν ἢ ἀσυνειδητῶν. Δύναται περαιτέρω νὰ ἐπιφέρει διόρθωσιν χαρακτῆρος εἰς ἀλαζονικὰ καὶ ἐγωϊστικὰ ἄτομα στερούμενα ψυχικῆς ἐπαφῆς πρὸς τὸν πλησίον (ἐξ ἐλλείψεως ἀγάπης), εἰς ἄλλα ἔχοντα παθολογικὸν φανατισμὸν δύναται νὰ μεταβάλλῃ τοῦτον εἰς σόφρονα ὀρθολογισμόν, εἰς τοὺς ἀμφιβάλλοντας περὶ τῆς ἀξίας τῆς θρησκείας καὶ τῶν ἀξιών ἐν γένει τῆς ζωῆς, νὰ δημιουργήσῃ πίστιν καὶ ἔρεισμα ἐν τῇ ζωῇ, εἰς ἀνθρώπους μὴ ἱκανοποιημένους καθ' οἰονδήποτε τρόπον (ἐξ ἀπωθήσεως τῆς ἀγάπης καὶ τῶν πνευματικῶν ἐπιδιώξεων), νὰ εὐρωσι καταφύγιον σωτηρίας καὶ τοὺς παρουσιάζοντας ψευδοθρησκευτικότητα καὶ νοσηρὸν μυστικισμόν, ὡς νευρικὸν σύμπτωμα, νὰ καταστήσῃ χρησίμους δι' ἑαυτοὺς καὶ τὴν κοινωσίαν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἐξάγεται, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἐνέχει μεγάλης ἀξίας στοιχεῖα ψυχικῆς ὑγιεινῆς, διότι παρέχει ἀγάπην, ἐλευθερίαν, δύναμιν, εὐφροσύνην, αἰσιοδοξίαν καὶ οὐχὶ ἀπαισιοδοξίαν, φόβον καὶ μῖσος, διότι ἐκ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀναβλύζει, ἐκτὸς τῆς ἀπλῆς παρηγορίας καὶ τონώσεως, πραγματικὴ ἰαματικὴ ἐνέργεια διὰ τὸν καθ' οἰονδήποτε τρόπον πάσχοντα ψυχικῶς ἀνθρώπον ὑπὸ γενικῆν καὶ εἰδικῆν ἐννοίαν καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀποτελεῖ ἰδανικὸν διὰ τὴν ψυχικὴν ὑγιεινὴν. Οὕτω ἡ χριστιανικὴ θρησκεία καταξιοῦται καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης τῆς ψυχικῆς ὑγιεινῆς.

Ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ ἐλέχθη, ὑπάρχον πολλὰ περιπτώ-



σεις ανθρώπων, οἵτινες ἀναζητοῦν τὴν παραμυθίαν καὶ τὴν βοήθειαν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας διὰ ψυχικὴν τινα ἀνάγκην. Συνήθως αἱ περιπτώσεις αὗται εἶναι αἱ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἀπώλεσαν τὸ ἔρεισμα τῆς ζωῆς, τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ διάφορον δι' ἕκαστον ἄνθρωπον, ἐν τούτοις διὰ τὸ εἶναι σταθερὸν καὶ ἰσχυρὸν πρέπει νὰ εἶναι πνευματικῆς ὑφῆς. Κατ' ἔξοχὴν στηρίγματα πνευματικῆς ὑφῆς εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ πίστις, ἡ ἐλπίς, ἡ γνῶσις.

Ἄνθρωποι οἵτινες δὲν ἔχουσι τοιοῦτό τι στήριγμα δύνανται νὰ ἐμπέσωσιν εἰς ψυχικὴν βάσανον καὶ ἀγωνίαν ζωῆς. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας βλέπει τις, ὅτι ἡ ἀγάπη ἔχει ἀντικατασταθῆ ὑπὸ τοῦ σεξουαλισμοῦ, ὅτι ἡ πίστις θεωρεῖται ὡς κἄτι τυφλόν, ὅτι ἡ ἐλπίς ἀπεκλείσθη ἐκ τῆς ζωῆς, ὅτι ἡ γνῶσις θεωρεῖται ὡς κἄτι μὴ βάσιμον. Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος χρειάζεται νὰ στηρίξη τὴν ζωὴν του εἰς κἄτι ἐξ αὐτῶν, ἄλλως αἰσθάνεται ἑαυτὸν ἐν τῷ κενῷ ἀνέστιον καὶ ἀπολωλότα. Ὅπου τὸ στήριγμα τοῦτο ἔλλειπει, δύναται νὰ ἐπανοικοδομηθῆ διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ δὴ διὰ τῆς βιωματικῆς προσλήψεως τοῦ πνεύματος αὐτοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ θρησκευτικότητος. Ἡ ὑπαρξίς ἢ μὴ τῆς θρησκευτικότητος ἐν τῷ ἄνθρωπῳ, ὁ βαθμὸς αὐτῆς καὶ ἡ ἀπήχησις αὐτῆς ἐπὶ τῆς συνόλου ψυχικῆς σφαιρας εἶναι ἐξαιρετικῆς καὶ κυριάρχου σημασίας διὰ τὴν ψυχικὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου.

Χαρακτηριστικὸν τῆς σημερινῆς ἀνθρωπότητος, ἐν σχέσει πρὸς ἄλλας ἐποχάς, εἶναι ἡ μείωσις τῆς θρησκευτικότητος, ἡ ὁποία (μείωσις) εἶναι αἰτία καὶ πηγὴ πολλῶν ἐκ τῶν σημερινῶν δεινῶν, τῶν χειμαζόντων τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἣτις ἔχει ὀδηγήσει εἰς τὴν σύγχυτον ἰδεῶν, εἰς ἀπώλειαν ποῦ ὀρθοῦ προσανατολισμοῦ ἐν τῇ βιοθεωρίᾳ, εἰς κατάργησιν τῆς ἀξίας τῶν ἐκ παραδόσεων ἀληθειῶν, χωρὶς νὰ ἀντικατασταθοῦν αὗται ὑπ' ἄλλων ἐγκύρων, εἰς ἀδυναμίαν ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς, εἰς στροφὴν πρὸς τὸν ὕλικόν κόσμον καὶ εἰς προσπάθειαν λήθης τῶν δεινῶν τῆς ζωῆς δι' ὕλικῶν μέσων καὶ ἰκανοποιήσεων, εἰς ἔλλειψιν ψυχικῆς γαλήνης. Πάντα ταῦτα ὁμως σημαίνουν καὶ εἶναι ταυτόσημα πρὸς τὴν μείωσιν τοῦ κύρους τῶν ἀνωτέρων ψυχικῶν καὶ πνευματικῶν λειτουργιῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγονται ἡ ἠθικὴ συνείδησις καὶ ἡ θρησκευτικότης. Ὡς γνωρίζομεν, ὅταν συμβῆ ἐν τῇ ψυχικῇ σφαίρᾳ μείωσις τῆς κυριαρχίας τῶν ἀνωτέρων ψυχικῶν λειτουργιῶν, ἀναφαίνονται καὶ ἀναλαμβάνουν τὴν κυριαρχίαν αἱ κατώτεραι λ.χ. τὰ ἐνστικτα. Αἱ κατώτεροι λειτουργίαι ζητοῦν τὰς ἀντιστοιχοῦσας ἰκανοποιήσεις καὶ ἐφ' ὅσον αὗται κυριαρχοῦν κατὰ κύριον λόγον ὑποβιβάζουν τὸν ἄνθρωπον εἰς διαβίωσιν εἰς τὸ ταπεινὸν ἐνστικτώδες ἐπίπεδον. Τοῦτο ὁμως δὲν ἰκανοποιεῖ ἐπὶ μακρὸν τὸν ἄνθρωπον καὶ δημιουργεῖ εἰς μὲν τὸ μεμονωμένον ἄτομον ἀνίαν, δυσφορίαν, ἀπαισιοδοξίαν, ἀπώλειαν τῆς ἐλπίδος καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ζωῆς, ἀγχος, νευρικότητα, ψυχικὰς ἀνωμαλίας, εἰς δὲ τὸ σύνολον κοινωνικὰς ἀναταραχάς, πολέμους, ἐγκληματικότητα, ἐξεγέρσεις ἐναντι τῶν ἄλλων (ἀλληλοσπαραγμὸν), ἐξευτελισμὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ μεταχείρισιν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ συνανθρώπου του ὡς ἀνευ ἀξίας ἀντικειμένου (στρατόπεδα συγκεντρω-

## ΚΥΠΡΙΑΚΑ

### I

#### ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3ῃ Σεπτεμβρίου 1956  
Ἀρ. Πρ. 2026/1243

Συνεχιζομένου τοῦ διωγμοῦ τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ Κυβερνήτου αὐτῆς καὶ διὰ τὴν πρόσφατον σύλληψιν καὶ τὸν περιορισμὸν τοῦ μόνου ἐναπομεινάντος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Κύπρου Μητροπολίτου Κιτίου κ. Ἀνθίμου ἢ ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπέστειλε πρὸς τὰς λοιπὰς Ὁρθόδοξους Ἐκκλησίας, τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κανταβρυγίας καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν τὴν ἀκόλουθον διαμαρτυρίαν:

«Βαθυτάτη θλίψει συνεχομένη ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προφητικῆ φωνῇ χρωμένη, στενάζει βαρυαλγῆς: «Ἀφετέ με, πικρῶς κλαύσομαι· μὴ κατισχύσητε παρακαλεῖν με ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ γένους μου» (Ἦσ. κβ. 4).

Γνωρίζετε, ἀγιώτατοι ἀδελφοί, ὅτι ἀπὸ ἐξαμήνου ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος μετὰ τοῦ

σεως κλπ.). Ἡ τοιαύτη κατάστασις πραγμάτων εἶναι ὡς εὐλογον παθολογικὴ διὰ τε τὸ ἄτομον καὶ τὴν κοινωνίαν καὶ ἀποτελεῖ γνώρισμα τοῦ ἀνθρώπου τῆς σημερινῆς ἐποχῆς.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω κακὰ προλαμβάνονται ἢ δύνανται νὰ θεραπευθῶσι διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς θρησκευτικότητος, ἐπιτυγχανομένης διὰ τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος. Πόσον ἡ θρησκευτικότης ἀποτελεῖ μέλιον τῆς ψυχικῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κοινωνίας ἔχει ἐπικυρωθῆ, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, πλήρως ὑπὸ τῆς σημερινῆς ψυχολογικῆς ἐρεῦνης. Ἀναφέρω πρὸς ποικιλίαν τοῦ λόγου, ὅσα ὁ Πλούταρχος γράφει σχετικῶς. «Ἐύροις δ' ἂν ἐπιὼν καὶ πόλεις ἀπειχίστους, ἀγραμμάτους, ἀβασιλεύτους, ἄοίκους, ἀρημάτων, νομίματος μὴ δεομένας, ἀπειρους θεάτρων καὶ γυμνασίων. Ἀνιέρου δὲ πόλεως καὶ ἀθέου, μὴ χρωμένης εὐχαῖς, μηδὲ ὄρκους, μηδὲ μαντείας, μηδὲ θυσίας ἐπ' ἀγαθοῖς, μηδ' ἀποτροπαῖς κακῶν οὐδὲ εἶστι οὐδ' ἔσται θεατῆς. Ἀλλὰ πόλις ἂν μοι δοκῆ μάλλον ἐδάφους χωρὶς ἢ πολιτεία τῆς περὶ θεῶν δόξης ἀναιρεθείσης παντάπασιν, σύστασιν λαβεῖν ἢ λαβοῦσα τηρῆσαι» (Πλουτάρχου πρὸς Κολώτην, κεφ. λα')

Αἱ θρησκείαι, πλὴν τῶν ἄλλων, εἶναι συστήματα θεραπείας τῶν βασάνων τῆς ψυχῆς. Δι' ὃ ὁ ἄνθρωπος δέον νὰ ζῇ θρησκευτικῶς, νὰ ζῇ δηλαδὴ μετὰ τοῦ Θεοῦ. Σήμερον δὲν ζῇ πλησίον αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ταλαιπωρεῖται καὶ βασανίζεται καὶ ὡς ἄτομον, καὶ ὡς σύνολον. Ἐπάνοδος εἰς αὐτὸν καὶ διαβίωσις μετ' αὐτοῦ θὰ ἐπιφέρει τὴν ἴασιν τοῦ κακοῦ. Ἐν τῷ ἄνθρωπῳ πρέπει νὰ γεννηθῆ καὶ πάλιν καὶ νὰ κυριαρχήσῃ ὁ Θεὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τότε ὁ ἄνθρωπος θέλει ἐπανεῦρει τὸν ὀρθὸν προσανατολισμὸν ἐν τῇ ζωῇ του καὶ ἀποκτήσει ἀλάθητον ὁδηγὸν τῆς ψυχικῆς ὑγείας.

Κ. Δ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ  
Καθηγητῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Μητροπολίτου Κυρηνείας Κυπριανού εὐρίσκονται ἐξόριστοι μακρὰν τοῦ ποιμνίου των, καθ' ὃν χρόνον τὰ πρόβατα τῆς λογικῆς των ποίμνης ἐστερημένα τῆς πατρικῆς τῶν ποιμένων προστασίας καταδικάζονται εἰς θάνατον καὶ ὀδηγοῦνται εἰς τὴν ἀγχόνην. Καὶ ἂν μὲν οἱ διωγμοὶ κατὰ τῆς προσφυγενοῦς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ἐν τῷ προσώπῳ τῶν Ἐπισκόπων αὐτῆς συνετελοῦντο ὑπὸ ὀρθῶν ἀπίστων καὶ βαρβάρων, ὅπως συνέβη κατὰ τὸ 1821 ὅπότεν ὑπερβρομήκοντα Μητροπολίται καὶ ἡγούμενοι μετ' ἄλλων προκρίτων ἐσφάγησαν ἢ ἀπηγχονίσθησαν, οὐδὲν τὸ ἐκπληκτικόν. Ποία ὁμως δικαιολογία, δταν ἐν μέσῳ εἰκοστῶ αἰῶνι διενεργεῖται συστηματικὸς διωγμὸς κατὰ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιαστικῶν ἡγετῶν τῆς Νήσου Κύπρου ὑπὸ Κράτους Χριστιανικοῦ;

Θὰ ἠλπιζέ τις, ὅτι ἀνώτεροι ἀξιωματοῦχοι Ἔθνος κανχωμένον, ὅτι τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ ὀφείλει εἰς τὴν Βίβλον, θὰ ἐπεδείκνυον καὶ πρὸς τοὺς λόγους χριστιανῶν Ἐπισκόπων, προσεδρεύοντων εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ, τὴν αὐτὴν προσοχὴν, τὴν ὅποιαν καὶ πρὸς τὰς βεβαίως εἰς καὶ τῶν ἄλλων κοινῶν πολιτῶν τῆς αὐτοκρατορίας των. Ἄλλ' ἀφοῦ διὰ πολιτικὴν σκοπιμότητα δὲν ἐδίστασαν νὰ διασύρουν ὡς ἐπικίνδυνον ἐγκληματιὰν καὶ στυγνὸν τρομοκράτην τὸν ἀπὸ ἐξαμήνου κατακρατούμενον ὑπ' αὐτῶν εἰς πικρὰν ἐξορίαν Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου Μακάριον καὶ τὸν Μητροπολίτην Κυρηνείας Κυπριανόν, ἐπροχώρησαν καὶ εἰς ἄλλο ἀδικαιολόγητον ὄλωσ καὶ ἄδικον μέτρον. Παρὰ τὴν ἀρχιερατικὴν δηλαδὴ βεβαίωσιν τοῦ Μητροπολίτου Κιτίου Ἀνθίμου, ὅτι οὐδέποτε ἐπραγματοποιήθησαν ὑπ' αὐτοῦ αἱ εἰς αὐτὸν ἀποδιδόμεναι ἐνέργειαι, καὶ παρὰ τὸ ὅτι ἡ φημιολογούμενη συνάντησις του μετὰ τοῦ ἀρχιεπίσκοπου τῆς Πατριωτικῆς Ὀργανώσεως Ε.Ο.Κ.Α. Λιγενῆ, ἀναφέρεται εἰς χρόνον καθ' ὃν οἱ πατριῶται τῆς Κύπρου δὲν εἶχον ἀκόμη προβῆ εἰς αἱματηρὰς συγκρούσεις, ἔθεσαν αὐτὸν ὑπὸ αὐστηρὸν περιορισμὸν, ἀπαγορεύοντες εἰς τοῦτον νὰ ἐκτελῇ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς Τοποτηρητοῦ τοῦ ἠχμαλωτισμένου Ἀρχιεπισκόπου. Ὁ ἀδικαιολόγητος οὗτος περιορισμὸς στερεῖ τὴν Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου τῆς προστασίας καὶ τοῦ τελευταίου ἐναπομείναντος ἐν αὐτῇ Μητροπολίτου καὶ καθιστᾷ αὐτὴν ἀκέφαλον.

Εὐρισκομένη οὕτω ἐνώπιον ἀπροσοδοκίτου διωγμοῦ ἀδελφῆς Ἐκκλησίας, διωγμοῦ, ὃ ὅποῖος μόνον ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων καὶ ὑπὸ τῶν λεγομένων ὀλοκληρωτικῶν καθεστώτων ἀπετολήθη, ἢ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διαμαρτύρεται ἐντόνως κατὰ τῶν ἀνελευθέρων καὶ ἀντιχριστιανικῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ἄγγλου Κυβερνήτου τῆς Κύπρου, τῶν τεινόντων εἰς πλήρη διάλυσιν τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας.

Πειθόμενοι δὲ τοῖς λόγοις τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου: «μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς συνδεδεμένοι, τῶν κακουχομένων ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι» (Ἐβρ. ιγ' 3) ἀναπέμπομεν θερμὴν ἰκεσίαν πρὸς τὸν ἀπροσωπώληπτον ἰδρυτὴν καὶ ἀρχηγὸν τῆς Ἐκκλησίας, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν,

ὅπως χαρίσῃται εἰρήνην καὶ εὐστάθειαν εἰς τὴν δοκιμαζομένην Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου. Ἐμπιστευόμενοι δὲ τὸ οὕτω σκληρῶς ἀποφρανιζόμενον ποιμνιον αὐτῆς εἰς τὰς θερμὰς προσευχὰς καὶ συντόνους ἐνεργείας Ὑμῶν, παρακαλοῦμεν ὅπως τύχη αὐτὴ καὶ παρ' Ὑμῶν πάσης ἀδελφικῆς καὶ πατρικῆς ἀντιλήψεως.

«Εἰ ἀνηγγέλη σοι, ἀνθρώπε, τί καλόν; ἢ τί Κύριος ἐκζητεῖ παρὰ σοῦ, ἀλλ' ἢ τοῦ ποιεῖν κρίμα καὶ ἀγαπᾶν ἔλεον καὶ ἔτοιμον εἶναι τοῦ πορεύεσθαι μετὰ Κυρίου Θεοῦ σου;» (Μιχαίου στ. 8).

Μετ' ἀδελφικῶν ἀσπασμῶν  
Ὁ Ἀθηνῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ Πρόεδρος

## Π

### ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ

Ἡ Πανελλήνιος Ἐπιτροπὴ Αὐτοδιαθέσεως Κύπρου προεδρευομένη ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωροθέου κατόπιν τῆς ἀποβάσεως Γαλλικῶν στρατευμάτων εἰς Κύπρον ἀπέστειλε πρὸς τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀκόλουθον τηλεγραφικὴν διαμαρτυρίαν:

«Μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως ἀλλὰ καὶ ἀγανακτήσεως ὁ Ἑλληνισμὸς ὀλοκληρὸς ἐπληροφορήθη τὴν μετάβασιν Γαλλικοῦ Στρατοῦ εἰς τὴν Κύπρον.

Ὁ ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας του Κυπριακοῦ Λαοῦ βλέπει κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν τὴν κάθodon Γαλλικῶν στρατευμάτων εἰς τὴν Κύπρον ὡς εἰσβολὴν νέων ἀποικιακῶν δυνάμεων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους του.

Ἡ ἰδρυσις κοινῶν Ἀγγλογαλλικοῦ Στρατηγείου ἐν Κύπρῳ ἀναγκάζει τοὺς Κυπρίους νὰ θεωρήσουν τοὺς Γάλλους στρατιώτας ὡς συμμάχους τῶν Βρετανῶν, εἰς τὸν καταπιεστικὸν καὶ ἄνομον των ἀγῶνα κατὰ τῶν Κυπρίων ἀγωνιστῶν τῆς Ἐλευθερίας.

Διαμαρτυρούμεθα ἐν ὀνόματι ὀλοκληροῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, πρὸς τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν καὶ ὀλοκληρον τὸ Γαλλικὸν Ἔθνος διὰ τὴν ἐχθρικὴν ταύτην ἐνέργειαν κατὰ τῆς μαρτυρικῆς Κύπρου.

Οὐδόλωσ θὰ εὐθυνώμεθα ἐὰν προστεθῇ καὶ τὸ Γαλλικὸν ὄνομα εἰς τὰς μαύρας σελίδας, τὰς ὁποίας γράφει ἡ Βρετανικὴ Ἀποικιοκρατία ἐν Κύπρῳ.

Κρούομεν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου πρὸς τὸ Γαλλικὸν Ἔθνος καὶ καλοῦμεν τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀποσύρῃ τὰ στρατεύματά της ἐκ Κύπρου προτοῦ εἶναι ἀργά».

Ὅστις ζητεῖ νὰ γνωρίσῃ βαθέως τὰ σφραγισμένα μυστήρια, πρέπει νὰ ἀπομακρύνῃ ἑαυτὸν ἐκ τοῦ κόσμου.

Ἄς εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι ὁ Θεὸς ἀνταποδίδει τὰ χαλκὰ νομίσματα, ἅτινα δίδομεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, διὰ χρυσῶν.

Ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν καθιστᾷ ἡμᾶς ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ ἰσχυροὺς καὶ ἐν τῇ πτωχείᾳ πλουσίους.

Τὸ γλυκὺ ποτὸν τῆς εὐτυχίας ἀφίνει πολλάκις ἐν τέλει πικρὰν τινα γεῦσιν, ὡς τὸ πικρὸν ποτήριον τῆς δυστυχίας ἀφίνει ἐνίοτε ἐν τέλει γλυκεῖαν τινα γεῦσιν.

Ἡ λύπη ἀναβιβάζει ἡμᾶς ἐνίοτε εἰς τὸν θρόνον τῆς χάριτος, ἀναξωγογεῖ τὴν προσεχῆν ἡμῶν, ἐνδυναμοῖ τὴν πίστιν ἡμῶν καὶ διαθερμαίνει τὴν ἀγάπην ἡμῶν.

## ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

### ‘Ο αποκεφαλισμός της ‘Εκκλησίας Κύπρου.

“Επειτα από τον ‘Εθνάρχη Μακάριον, και τον πολυσέβαστον Μητροπολίτην Κυπριανόν, τούς οποίους οί ‘Αγγλοι εφυλάκισαν Ιταμώς εις τās μακρονάς Σευχέλλας, ἐπηκολούθησεν ἀμέσως και ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ Μητροπολίτου Πάφου, εις τόν ὁποῖον ἀπαγορεύουν νά ἐπιστρέψῃ εις τό ποιμνίον του.

Και ἰδοὺ τώρᾳ, ὅτι συμπληρώνοντες ἀδιστάκτως τήν ὤμην τυραννίαν των και τό μαρτύριον τῆς ‘Εκκλησίας τῆς Κύπρου, συνέλαβαν και ἐφυλάκισαν ἀπανθρώπως εις τήν Λάρνακα και τόν ‘Εθναρχοῦντα Μητροπολίτην ‘Ανθιμον.

Πιστεύουν τοιουτοτρόπως οί ‘Αγγλοι τύραννοι, ὅτι στρεφόμενοι ἐναντίον τῆς ‘Εκκλησίας τῆς Κύπρου, και συλλαμβάνοντες και τόν τελευταῖον ὑπολειφθέντα ἐκεῖ παραμυθητήν τοῦ μαρτυρικοῦ λαοῦ τῆς μεγαλονήσου μας, ὅτι ἀποκεφαλίζουν τό ἀπελευθερωτικόν κίνημα. Και διὰ τόν λόγον αὐτόν ὀλοῦν και ἀποστέλλουν και νέας σιδηροφράκτους δυνάμεις, πού ὡς ὄφεις περιελίσσονται ἀποπνικτικῶς γύρω ἀπό τό μαρτυρικόν της σῶμα.

Δέν ἐδιδάχθησαν, ὡς φαίνεται, ἀπό τήν ληθαργούσαν ‘Εκκλησίαν των τό κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ μάς «Μή φοβεῖσθε ἀπό τῶν ἀποκτεινόντων τό σῶμα, τήν δέ ψυχήν μή δυναμένων ἀποκτεῖναι».

‘Εγράφαμεν και ἄλλοτε διὰ τήν διαπιστουμένην δυστυχῶς καθημερινῶς, ὄχι ἀπλῶς νοσηρότητα, ἀλλά σῆψιν τῆς συγχρόνου διεθνοῦς ζωῆς. Και διὰ τήν ἀνευθυνότητα ἐκμετάλλευσιν τῆς δυνάμεως τῶν ἰσχυρῶν ἐναντίον τῶν ἀδυνάτων. Και εις τοῦτο ἀναμφισβήτητοι πρωτοπόροι ἀναδεικνύονται οί ‘Αγγλοι, οἱ ὁποῖοι οὔτε εις τό δίκαιον πιστεύουν, οὔτε εις τήν χρηστότητα, οὔτε εις τήν ἐλευθερίαν. ‘Αλλά ἀπλῶς εις τό συμφέρον και εις τήν πολιτικήν τῆς ἰσχύος. Και τὰ διαπραττόμενα ὑπ’ αὐτῶν δέν εἶναι ἀπλῶς ἀνέντιμα και ἀντιχριστιανικά. ‘Αλλ’ ἀποτελοῦν νοσηρωτάτην ἐκδήλωσιν τῆς ἀποκροστικωτέρας βουλημίας. Και τῆς πλέον ἀσυμβιβάστου και πρὸς τήν στοιχειωδέστεραν ἔννοιαν τοῦ πολιτισμοῦ συμπεριφορᾶς. Ἀνυπόμεθα εἰλικρινέστατα διὰ τήν ἐκτροπήν αὐτήν. Και διὰ τήν ἀνελευθέραν και ἀντίθεον κυριολεκτικῶς λύσαν, πού ἐκδηλώνεται ἐναντίον τῆς μαρτυρικῆς Κύπρου μας. Και θλιβόμεθα, διότι λησμονοῦν, ὅτι ἡ Μοῖρα παντός ‘Ιούδα, εἶναι νά αὐτοαπαγχονίζεται, και νά παραδίδεται εις τό κοινόν ἀνάθεμα. Και οἱ ‘Αγγλοι, μέ ὅσα πράττον, καταπροδίδουν ἀτυχῶς τόν πολιτισμόν μας. Πάντως ἡ ‘Ελληνική ‘Ορθόδοξος ‘Εκκλησία βαρναλοῦσα και βαρυνεθοῦσα διὰ τὰ διαπραττόμενα, και ἐξαντλήσασα τās ἐπανελημμένας προτροπᾶς και δεήσεις της, κηρύττει τήν ἀδελφὴν της ‘Εκκλησίαν τῆς Κύπρου ἐν διωγμῷ. Και μὴ ἔχουσα ἄλλο μέσον ἀμύνης, δέεται δακρύβρεκτος πρὸς τόν Κύριον τῶν ὅλων, νά τήν ἐνισχύῃ εις τό τραγικόν της μαρτύριον. Και νά φωτίσῃ τās συνειδήσεις τῶν ἰσχυρῶν τῆς Γῆς.

### Αἱ τρεῖς ἀποφράδες.

Τὴν 12 ‘Απριλίον 1204 οἱ Σταυροφόροι ἐκυρίευσαν τήν Κων/πολιν, και ἐπεδόθησαν ἀσυγκράτητοι εις τήν λεηλασίαν αὐτῆς. Και ὅπως λέγει ὁ Νικήτας ὁ Χωνιάτης «ἦν ἐν στενωποῦ θορήνοι. ‘Εν τριούδοις ὄνυμοι. ‘Εν ναοῖς ὀλοφυρμοί. Και ἀνδρῶν οἰμογαί, γυναικῶν ὀλολυγμοί, ἔλκυσμοί τε και διασπασμοί και βιασμοί...».

Τὴν 29 Μαΐου, ἐπιπτεν ἡρωικῶς ὁ Κων/τῖνος ὁ Παλαιολόγος, και τήν ἐκυρίευσαν οἱ Τοῦρκοι. Και τὰ ἀνωτέρω δευῖά και ἡ σφαγή και ἡ λεηλασία τῆς μαρτυρικῆς μας πρωτευούσης ἔφθασαν εις τό ἀποκόρυφον τῆς ἀπανθρωπίας και τῆς θηριωφύχου ὀμότητος. Και ἡ Τρίτη ἔκτοτε θεωρεῖται ἀπό τόν λαόν μας ὡς ἀποφράς.

Τὴν 6 Σεπτεμβρίου 1955 οἱ ἴδιοι Τοῦρκοι ὠργάνωσαν και πάλιν σφαγᾶς. Και ὄχλοι τῆς κατωτάτης ὑποστάθμης τῆς Κων/πόλεως ἐκινήθησαν κατὰ τοῦ ὀρθοδόξου ‘Ελληνικοῦ πληρώματος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ ‘Εκκλησίας. Και ἀσυγκράτητοι και ἀχαλίνωτοι, κατέκασαν τούς ἱερούς ναοὺς τῆς ‘Ορθοδόξου ‘Εκκλησίας. ‘Εποδοπάτησαν ἱερὰ και ὄσια. Διεσκόρπισαν εις τούς ἀνέμους τὰ ἱερὰ ὄσα τῶν κεκοιμημένων. ‘Εβίασαν παρθένους ‘Ελληνίδας. Κατέστρεψαν τήν οικονομίαν τῶν ὁμογενῶν. Και κατεδίωξαν τόν ἱερόν κληρὸν, κρατήσαντες ἐπὶ ἡμέρας ἐγκλειστον και τόν σεπτὸν Οἰκουμενικόν Πατριάρχη.

Τās τρεῖς ταύτας ἀποφράδας ἡμέρας ὀφείλομεν νά ἐνθυμούμεθα πάντοτε. Διότι ἡ Ἱστορία πρέπει νά εἶναι ἡ φωτεινὴ συνείδησις, πού ὀφείλομεν νά ἔχωμεν οἱ μεταγενέστεροι διὰ τήν ζωὴν τῶν περασμένων Γενεῶν. Λαοί, εις τούς ὁποίους ἀτροφεῖ ἡ μνήμη των χρόνων βαθμιαίως και τήν προσωπικότητά των. Και ἕνα εἶναι τό δίδαγμα τό ὁποῖον προκύπτει ἀπό τήν ἀνάμνησιν και τήν μελέτην τῶν συμφορῶν μας αὐτῶν. ‘Οτι ἡ ‘Ελλάς μας, πιστεύουσα, εἶναι ἀκαταμάχητος και ἀκατανίκητος. Και ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ ‘Εθνους μας εὑρίσκεται εις τήν ‘Ορθοδοξίαν του και εις τόν σεβασμόν πρὸς τās τρισαγίας του παραδόσεις και εις τήν ἐμμονήν εις τήν πίστιν τῶν Πατέρων του.

### ‘Η φωτεινὴ παρηγορία τοῦ κ. Λεβαντή.

‘Ο ‘Υπουργὸς τῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Λεβαντῆς, τοῦ ὁποῖου Πανελληνίως εἶναι γνωστὴ ἡ φωτεινὴ και πολὺπλευρος ἐμπειρία, ἡ ἀγωνιστικὴ παρηγορία και ὁ ἐξηρημένος ‘Εθνικὸς παλμός, ὁμιλῶν προσφάτως, εις τήν Κρήτην κατὰ τήν τελετὴν τοῦ Μεγάλου Μηνύματος τῶν νεοεκλεγέντων ‘Επισκόπων της, διετύπωσε τήν ἔγκυρον γνώμην, ὅτι «ἡ ‘Εκκλησία τῆς Κρήτης πρέπει ν’ ἀποκαταστήσῃ τήν Διοικητικὴν της ἐνότητα με τήν ‘Εκκλησίαν τῆς ‘Ελλάδος. Και ὅτι εἶναι βέβαιος, ὅτι τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον θά βοηθήσῃ εις τήν συνένωσιν τούτων».

Τό θέμα εἶναι μέγα και σπουδαιότατον. Και ὁ κ. ‘Υπουργὸς ἔθεσεν ὄντως τόν δάκτυλον εις τόν τύπον

των ἤλων. Διότι ἀπαράδεκτος, ἀλλὰ καὶ ἀκατανόητος εἶναι ἡ συνεχιζομένη ἀκόμη κατάρτησις τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας εἰς Ἑκκλησίαν Παλαιᾶς Ἑλλάδος, εἰς Ἑκκλησίαν Νέων Χωρῶν, εἰς Ἑκκλησίαν Κορήτης, καὶ εἰς Ἑκκλησίαν Δωδεκανήσιων. Ἀπομένει δὲ φιλός, καὶ ἄνευ οὐδενὸς περιεχομένου ὁ τίτλος τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας μας ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Δὲν πρόκειται ὅμως οὐδαμῶς περὶ τούτου. Ἀλλὰ περὶ τὸ ἄτοπον, καὶ τοῦ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἀσυμφόρου τοῦ πράγματος. Διότι ἡ Διοίκησις πρέπει νὰ ἔχη ἐνότητα καὶ ὁμοιομορφίαν ἐμφανίσεως. Καὶ νὰ εἶναι ἀσθητότατα ἐνιαία καὶ ὁμορρυθμὸς καὶ ὁμόκεντρος. Καὶ ἀσφαλῶς, δὲν ὑπάρχει κανένα ἄλλο ζήτημα, πὸν νὰ συνδέεται τὸσον ἀρρήκτως καὶ τὸσον οὐσιωδῶς μὲ τὴν πρόδοον καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ, ὅσον ἡ Διοικητικὴ ἐνότης καὶ ἡ ὀρθολογισμένη Κρατικὴ ὀργάνωσις. Καὶ ἡ διάσπασις καὶ ἡ κατάρτησις τῆς θρησκευτικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος τοῦ λαοῦ μας οὐδένα ἀπολύτως ὀφείλει. Ὡς πρὸς τὸ Οἰκονομικὸν μας Πατριαρχεῖον ὑπάρχει ἀναμφισβητήτως τρόπος, ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται ἡ ἠθικὴ ἐνίσχυσις του. Διότι οὔτε Ἑλληνικὸν οὔτε Τουρκικὸν Ἰδρυμα — ὡς ἐσχάτως χαρακτηρίζεται — εἶναι. Ἀλλὰ ἡ πανευλόγητος καὶ πανσέβαστος κεφαλή, τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ ὁ τηλαυγὴς Οἰκονομικὸς φάρος τῆς ἀγιωτάτης μας Ὀρθοδοξίας. Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ ἱστορικὴ ὄντως καὶ τρισεμείστη του ἀποστολή. Καὶ ὁ κ. Λεβαντής, ὡς εἶναι βέβαιος, ὅτι θάποβεῖ ἀξίως τῆς ἐγγνωμοσύνης τοῦ Ἔθνους, ἐπιλαμβανόμενος τοῦ ζητήματος.

### Ταυρομαχίαι μᾶς λείπουν!

Ὅπως εἶδομεν ἀναγραφόμενον εἰς τὸν ἡμερησίον τύπον, ὁ Δήμαρχος τῆς πόλεως τοῦ Σικάγου, ὅπου θεωρεῖται ὅτι ὁ γκαγκωτισμὸς ἔχει τὴν μεγαλύτεραν του ἐπίδωσιν, ἀτηγόρευσε τὴν προβολὴν κινηματογραφικῶν ταινιῶν, αἱ ὅποιαι κατὰ τὴν κρίσιν του προσέβαλαν τὰ δημόσια ἠθῆ, καὶ ἦσαν κακοὶ διδάσκαλοι διὰ τὴν νεολαίαν.

Ἐδῶ εἰς τὰς Ἀθήνας, τὴν πόλιν τοῦ φωτός, τῶν εὐλαβῶν παραδόσεων καὶ τῶν Ὀρθοδόξων βιωμάτων, καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους, ἐπαίξετο εἰς κάποιον ὑπαίθριον θέατρον ἔργον, τὸ ὅποιον — ἀνεξαρτήτως ὅλων τῆς πιθανῶς λογοτεχνικῆς του ἀξίας — διεκωμῶδει ἀποκροστικώτατα τὸν ἱερόν μας κλήρον. Καὶ διεσῶρετο ἀνευδοκίμως τὸ καθηγιασμένον ἀπὸ τὰς τιμιώτερας μας Ἐθνικὰς παραδόσεις ρᾶσον.

Ὡς νὰ μὴ ἤρκει δὲ ἡ ἀσχημία αὐτῆ, πληροφοροῦμεθα πάλιν τώρα, ὅτι συζητεῖται ἡ ἐγκατάστασις ἐν Ἀθήναις στίβου ταυρομαχιῶν!

Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν, ὅτι πρόκειται περὶ ἀσοβαροῦτος καὶ περὶ ἐντελῶς ἀνυποτάκτου εἰδήσεως.

Ἐκτός, ἐὰν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν τελευταίων κωνικῶν καυμάτων διεσαλεύθη ἐνδεχομένως ἡ ἰσόρροπος διάθεσις κάποιου ἀπέρου ἀρμοδίου, ἀπὸ ἐκείνου πὸν μὲ πυρετικὴν ἀναζήτησιν ἀσχολοῦνται

προσφάτως μὲ τὴν εὐρεσιν τουριστικῶν θεαμάτων.

Θὰ ἦτο αὐτόχρημα κωμικόν, ἔπειτα ἀπὸ τὸν πολιτισμὸν, τὴν πνευματικότητα καὶ τὴν ἐξυψωτικὴν διδασκαλίαν τῶν ἀρχαίων δραμάτων, ἡ ὅποια τόσῃν ἀξιάπαινον ἔκτασιν προσέλαβεν ἐσχάτως, νὰ μεταφρευθοῦν εἰς τὸν ἡμέρον τόπον μας αἱ ἀγριαὶ ταυρομαχίαι.

Θὰ ἦτο τοῦτο μέγιστον σφάλμα. Καὶ ἡ τυχὸν ἐγκαθίδρυσις τὸν θὰ ἀπετέλει τὸν διασυρμὸν καὶ τὴν γελοιοποίησιν τῆς καταβληθείσης, τόσον ἐπιτυχῶς ὁμολογουμένως, ἐκπολιτιστικῆς προσπάθειας.

Διότι δὲν θὰ ἦτο μόνον τὸ ἀντίδοτον διὰ τὴν ὀρθὴν καὶ Χριστιανικὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ λαοῦ μας, ἀλλὰ καὶ ἡ μέθη τοῦ χυνομένου αἵματος καὶ τὸ οἰκτρὸν κατὰ πάντα θέαμα τῶν ταυρομαχιῶν, θὰ ἐκαλλίεργει συναισθήματα καὶ ἦθη ἐντελῶς ἀντίθετα πρὸς τὴν ἡμερότητα καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς.

Ἀναμένομεν διὰ τοῦτο ὑπεύθυνον διάψευσιν τῆς ἀναγραφείσης εἰδήσεως. Διότι διὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, καὶ διὰ τὸν γνησιώτατον θρησκευόμενον λαόν μας, εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτος πᾶσα ἀκάθαρτος πληγὴ πλουτισμοῦ, διὰ τῆς ὁποίας μολύνεται καὶ θολοῦται ἡ πατροπαράδοτος ἀγνότης καὶ εὐγένεια τῶν παραδόσεων του.

### Πληροφοροῦμεν τοὺς ἐμβριθεῖς.

Ἐχαρακτηρίσαμεν ἤδη ὡς σημαντικώτατον βῆμα, διὰ τὴν εὐτυχῆ ἐπίλυσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος τοῦ ἐφημεριακοῦ μας κλήρου, τὴν μόνιμον καὶ ὀριστικὴν πλέον ἀναγραφὴν τῆς σχετικῆς πιστώσεως εἰς τὸν κρατικὸν προϋπολογισμὸν.

Καὶ ἀποτελεῖ ἀληθῶς τοῦτο, ἐπίτευγμα σπουδαιότατον καὶ ὄντως μέγα, τὴν σημασίαν τοῦ ὁποίου μόνον ἄνοες ἢ κακόπιστοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐννοήσουν ἢ νὰ ἐκτιμήσουν.

Εἰς μίαν ἐποχὴν ἀποπνικτικῆς σχεδὸν οἰκονομικῆς στενότητος καὶ ὀδυνῶν πανταχόθεν περιορισμῶν διὰ τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ ἀναιμικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἡ ἀπάλειψις τοῦ σχετικοῦ προχείρου κονδυλίου ἐπιπρόσθετο συνεχῶς ὡς πραγματικὴ Δαμόκλειος σπάθη.

Καὶ πληροφοροῦμεν τοὺς ἐμβριθεῖς ἀνικανοποιήτους, ὅτι ὁ κίνδυνος τὴν φορὰν αὐτὴν ὑπῆρξεν ἄμεσος, καὶ ὅτι ἀδιάλειπτος ἦτο ἡ πίεσις τῶν Οἰκονομικῶν μας ὑπηρεσιῶν πρὸς τοὺς ἀρμοδίους Ὑπουργούς. Καὶ ὄχι μόνον ἀπεφεύχθη. Ἀλλὰ καὶ παρήλθεν ὀριστικῶς.

Καὶ εἶναι βεβαίως εὐκολον, τὸ νὰ ὀμιλῇ κανεὶς ἀσυνδότως, καὶ ἐπιπολαιῶς καὶ ἀπρεπῶς, περὶ στηθείσης δῆθεν ὑπ' αὐτῶν παγίδος, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπέπεσον ἀφελῶς ὁ Προκαθημένος τῆς Ἐκκλησίας μας. Πολὸ ὅμως φοβούμεθα, ὅτι ἐσκεμμένη εἶναι ἡ ἐπιδεικνυμένη αὐτῆ κουφότης τῆς ἐκδηλώσεως, διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸν ἐπιεικέστερον χαρακτηρισμὸν. Καὶ οὐδεὶς μὲν ζητεῖ τίτλους καὶ εὐσημα. Πάντως ὅμως, καιρὸς εἶναι νομίζομεν οἱ διάφοροι σπουδαιοφανεῖς προστάται τοῦ ἱεροῦ μας κλήρου, οἱ πτερωθέντες εἰς τοὺς μελιτοφόρους ἐκκλησιαστικὸς λει-

## ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

## ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

## 'Ιερά Σύνοδος

Ἡ 'Ι. Σύνοδος ἐπανάλαβε τὰς ἐργασίας αὐτῆς, αἵτινες εἶχον διακοπῆ λόγῳ τοῦ θέρους, κατὰ τὴν 27ην παρελθόντος μηνὸς Αὐγούστου καὶ ἡσχολήθη μὲ ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

— Ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης, ὁ Πρόεδρος τῆς 'Ι. Συνόδου, ἀνεκοίνωσεν εἰς τὰ Σεβασμιώτατα μέλη αὐτῆς περὶ τῶν ἀποφάσει τῆς 'Ι. Συνόδου γενομένων ἐνεργειῶν αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀρμοδίους ὑπουργοὺς διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου καὶ μετὰ τὰς ἀνακοινώσεις αὐτοῦ ἡ 'Ι. Σύνοδος ἠὺχαρίστησε τὸν Μακαριώτατον διὰ τὰς καταβληθείσας ὑπ' αὐτοῦ προσπάθειαις διὰ τὸ ὡς ἄνω ζήτημα, τὸ ὁποῖον θὰ ἔχη περαιτέρω ἐξέλιξιν ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ ἐφημεριακοῦ ἱεροῦ κλήρου.

— Ἡ 'Ι. Σύνοδος συνεδρίασε καὶ κατὰ τὴν 31ην παρελθόντος μηνὸς Αὐγούστου ὡς καὶ κατὰ τὴν 1ην τρέχοντος μηνὸς Σεπτεμβρίου ἀσχοληθεῖσα σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ μὲ τὸ εἰς Βελιγράδιον ταξίδιον τοῦ Μακ. Προέδρου αὐτῆς μετὰ

*μῶνας, νὰ ἐπανέρουν τὴν ὀφειλομένην εὐπρέπειαν καὶ εὐκοσμίαν γλώσσης καὶ συμπεριφορᾶς.*

*Ἄς ἀφήσουν ἡσύχους τοὺς ἐφημερίους μας. Διὰ τοὺς ὁποίους ἓνα εἶναι βέβαιοι. Ὅτι ζήτημα μισθοδοσίας των δὲν ὑφίσταται πλέον. Ἄλλὰ μόνον βαθμιαίας βελτιώσεως τῶν ἀποδοχῶν των. Καὶ τοῦτο δὲ θὰ ἐπιτευχθῆ, ὄχι μὲ δημαγωγικὰς κραυγὰς. Ἄλλὰ ἀπὸ τὴν ἀγροπικὸν παρακολούθησιν καὶ μελέτην τοῦ ζητήματος ἀπὸ τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τὴν Ἱεράν μας Σύνοδον. Ἄλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον πρὸς τοῦτο τῶν ἀρμοδίων, οἱ ὁποῖοι κατανοοῦν καλῶς τὴν ἀποστολήν καὶ τὸν Ἔθνοποιόν ρόλον τῆς Ἐκκλησίας μας. Διότι θὰ ἦτο ἄδικον, ἂν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ δὲν ἐτονίζαμεν, ὅτι ἐπεδείχθη κατανόησις πλήρης. Καὶ ὅτι τόσον ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Καραμανλῆς, ὅσον καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. Θηβαῖος καὶ ὁ Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. Ἀλιμπιράντης, ἐπέδειξαν ὄχι ἀπλῶς ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ ζῆλον ἀληθῆ καὶ εὐλαβεστάτον διὰ τὴν εὐτυχῆ ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος. Διαβιβάζομεν δὲ πρὸς αὐτοὺς καθηκόντως τὰς βαρυτάτας εὐχαριστίας τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τοῦ ἐθνωμονοῦντος ἐφημεριακοῦ μας κλήρου.*

**Εὐόδωσιν τῶν προσπαθειῶν.**

Τὴν ἀναχωρήσασαν δι' ἐπίσημον ἐπίσκεψιν τῆς ἀδελφῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπισκέψεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατριάρχου τῶν Σέρβων κ. Βικεντίου, ἀντιπροσωπεῖαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεον, ἧς μετέχει καὶ ὁ ἡμέτερος Διευθυντῆς, συνοδεύουν ἔνθερμοι αἱ εὐχαὶ τοῦ πληρώματος τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς, εὐλογία Θεοῦ, εὐόδωσιν τῶν ἐκατέρωθεν πρὸς σύσφιξις τῶν δεσμῶν τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν προσπαθειῶν.

τῆς συνοδείας αὐτοῦ, διέκοψε δὲ τὰς ἐργασίας αὐτῆς μέχρι ἐπανόδου τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Συνοδικῶν μελῶν, ἧτοι μέχρι τῆς 25ης τρέχοντος μηνός.

— Τῇ 3ῃ τρέχοντος μηνός Σεπτεμβρίου ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 12ην μεσημβρινὴν ὁ Μακαρ. Πρόεδρος τῆς 'Ι. Συνόδου, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεος μετὰ τῆς συνοδείας αὐτοῦ ἀνεχώρησεν σιδηροδρομικῶς μεταβαίνων εἰς Βελιγράδιον πρὸς ἀνταπόδοσιν ἐπισκέψεως τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου τῶν Σέρβων κ. κ. Βικεντίου εἰς τὴν Ἑλλάδα γενομένης κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους. Τὸν Μακαριώτατον συνοδεύουν οἱ Σεβ. Συνοδικοί σύνεδροι: Σεβ. Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Χρυσόστομος, Ἄρτης κ. Σεραφεῖμ, Τριφυλλίας καὶ καὶ Ὀλυμπίας κ. Δαμασκηνός, Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανός, ἀντικαταστήσας τὸν ἀσθενήσαντα καὶ μέλλοντα νὰ συνοδεύσῃ τὸν Μακαριώτατον, Σεβ. Μητροπολίτην Φθιώτιδος, κ. Ἀμβρόσιον, ὁ Ἀρχιεπιγραμματεὺς τῆς 'Ι. Συνόδου Πανοσ. Ἀρχιμανδριτῆς κ. Χρυσόστομος Θέμελης, ὁ Ἠγούμενος τῆς 'Ι. Μονῆς Πεντέλης Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἀθανάσιος Κοντογιάννης, ὁ ἱερολογ. Διάκονος Διονύσιος Μπαϊρακτάρης, ὁ Διευθυντῆς τοῦ Ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» κ. Θεοδόσιος Σπεράντσας, ὁ ἀστυνόμος ἀσφαλείας κ. Γεώργιος Ὀρφανᾶκος καὶ ὁ Διερμηνεὺς κ. Τ. Κώστιτις.

**Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν**

Ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῇ 27ῃ π. μηνός Αὐγούστου προήδρευσε τῶν ἐργασιῶν τῆς 'Ι. Συνόδου μετὰ τὸ πέρασ τῶν ὁποίων κατήλθε μετὰ τῶν ἁγίων συνόδων Συνοδικῶν εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, ὅπου ἐψάλη τρισάγιον ἐπὶ τῇ εἰς Κύριον ἐκδημία τοῦ μητροπολίτου Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κυροῦ Ἀγαθονίκου.

— Τῇ 28ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ καθηγ. κ. Γερ. Κονιδάρη.

— Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ περὶ μὲν τὰς μεσημβρινὰς ὥρας ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη τὴν Α.Ε. τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Καραμανλῆν, μετὰ τοῦ ὁποίου συνειργάσθη ἐπὶ τῇ ἐπικειμένη ἀναχωρήσει του διὰ Σερβίαν, τὰς δὲ ἀπογευματινὰς ὥρας προήδρευσε τοῦ Κ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῇ ἐπομένῃ (29ῃ) ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πηλουσίου κ. Παρβενίου.

— Τῇ 30ῃ π. μηνός ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀρκαδίας κ. Τιμοθέου καὶ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Χριστουπόλεως κ. Ἀμβροσίου ἐπίσης τοῦ κ. Ἀρλιώτη Δῆνου Κτημ. Τραπεζῆς τοῦ κ. Νικολίτσα βουλευτοῦ τ. ὑπουργοῦ τοῦ κ. Νικολοπούλου Ἀρχηγοῦ τοῦ Γ. Ε. Σ. τῶν βουλευτῶν κ.κ. Γκελεστάθη καὶ Αὐγεροπούλου τῆς βουλευτοῦ κ. Θαναασέκου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνοικοδομήσεως τοῦ ἰ. ναοῦ Ἁγ. Τριάδος Πειραιῶς.

— Τῇ ἐπομένῃ (31ῃ) ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε τῆς 'Ι. Συνόδου.

— Τῇ 1ῃ τοῦ μηνός Σεπτεμβρίου ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ὀρθοδόξου Ἰνδοῦ Ἱερέως Αἰδεσ. Κ. C. Οοmphen συνοδευομένου ὑπὸ τοῦ Παν. Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Καρανικόλα.

— Τῇ Κυριακῇ 2α τοῦ μηνός Σεπτεμβρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη ἀλληλοδιαδόχως τοὺς ἰ. ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἁγ. Ἰωάννου τῆς ὁδοῦ Βουλιαγμένης, τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Κατσιποδίου, τοῦ Ἁγ. Δημητρίου Μπραχαμίου καὶ Ἁγ. Φωτεινῆς καὶ Εὐαγγελισμοῦ Χαραυγῆς.

— Τῇ 3ῃ Ἰσταμένου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος παρέστη εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς Στοᾶς τοῦ Ἀττάλου ἀναπέμφας σχετικὴν δέσην.

— Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ 3ῃ Ἰσταμένου καὶ ὥραν 12ην μεσημβρινὴν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἀνεχώρησε σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς ἐκ Συνοδικῶν ἀντιπροσωπείας διὰ Βε-

λιγράδιον. Περί τούτου γράφομεν εκτενέστερον εις άλλην σελίδα του παρόντος.

**Ι. Μονή Πετράκη.** Κατόπιν αποφάσεως του Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνών, 'Υγούμενος τῆς 'Ι. Μονῆς 'Αγίων 'Ασωμάτων (Πετράκη) και εις αντικατάστασιν του Πανουσ. 'Αρχιμ. Χρυσοστόμου Γρηγοριάδου διορίσθη ο Πανουσ. 'Αρχιμ. Γεράσιμος Γαρμπῆς.

#### Ο Μακαριώτατος διά τους Γραμματεῖς τῶν 'Ι. Μητροπόλεων

Κατόπιν εισηγήσεως τῆς 'Ι. Συνόδου περιελήφθη εις τὰς ἐσχάτως γενομένας τροποποιήσεις του Καταστατικού Χάρτου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος ἡ ἐξῆς πρότασις διὰ τούς Γραμματεῖς τῶν 'Ι. Μητροπόλεων: «Πάντες οἱ ὑπάλληλοι τῶν Μητροπολιτικῶν Γραφείων εἶναι μόνιμοι δημοῖοι ὑπάλληλοι και προάγονται κατὰ τὰς ἐπιδομοῖοι ὑπάλληλων διατάξεις... Οἱ ἤδη ὑπηρετοῖοντες ὑπάλληλοι τῶν Μητροπολιτικῶν Γραφείων, οἵτινες μέχρι τοῦδε ἔλαβον τούς τρεῖς βαθμοῖοι ἀπὸ τῆς διαβαθμοῖοσεως των, ὡς ὄριζε σχετικὰ διατάξεις, και παραμένοῖοσι στάσιμοι ἤδη, διαβαθμοῖοζονται προαγομένοι εις τὸν ἀνάλογον βαθμὸν πρὸς τὰ ἔτη ὑπηρεσίας αὐτῶν, ἀπὸ του χρόνου τῆς τελευταίας προαγωγῆς των». Διαβιβασθεῖοσι αἱ τροποποιήσεις εις τὸ 'Υπουργεῖο Παιδείας ο κ. 'Υπουργὸς ἀπήλειψε τὴν ὡς ἀνω σχετικὴν διὰ τούς Γραμματεῖς πρότασιν. Πλὴν ὁμοι ἔγκαιρος ἐπέμβασις τῆς Α. Μ. του 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν και πάσης 'Ελλάδος κ. Δωροθέου ἀπεσόβησε τοῦτο και περιελήφθη και πάλιν μεταξὺ τῶν ἄλλων τροποποιήσεων και ἡ εὐεργητικὴ αὐτὴ πρότασις διὰ τούς Γραμματεῖς τῶν 'Ι. Μητροπόλεων.

#### 'Η Α. Μ. ο 'Αρχιεπίσκοπος εις Βελιγράδιον

Καθ' ὅς ἔχομεν πληροφορίας, ἡ Α. Μ. ο 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν και πάσης 'Ελλάδος κ. Δωροθέος μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος ἀναχωρήσας ἐξ 'Αθηνῶν, ὡς γνωστόν, δι' ἐπίσημον 15θῆμερον ἐπίσκεψιν τῆς Σερβικῆς 'Εκκλησίας τῆ 3ῆ Σεπτεμβρίου, ἐφθάσεν εις τὴν Πρωτεύουσαν τῆς Γιουγκοσλαβίας Βελιγράδιον τὴν ἡμερομηνίαν 4 του μηνὸς περὶ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας. Εἰς τὸν σταθμὸν τούς ὑπεδέχθησαν ἡ Α. Θ. Μ. ο Πατριάρχης κ. Βικέντιος, οἱ ἀρχιερεῖς και ο κλῆρος, ο 'Υπουργὸς Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν ζητημάτων, ο 'Υφυπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ο Δήμαρχος Βελιγράδιου και ο 'Ελλην Πρεσβευτῆς. Στρατιωτικὴ μουσικὴ ἀνέκρουσε τούς ἡμῖνος τῶν δύο χωρῶν, ἐνῶ τὸ συγκεντρωθὲν πλῆθος ἔχειροκρότησε τούς Ἕλληνας ἱεράρχας.

Ἀκολούθως, εις τὸν πλήρη πιστῶν καθεδρικῶν ναὸν του Βελιγράδιου ἐτελέσθη πανηγυρικὴ δοξολογία χοροστατοῦντος του Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν. Μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς ἀντηλλάγησαν μεταξὺ του Ἑλληνοῖο ἱεράρχου και του Πατριάρχου Βικεντίου θερμότηται προσφωνήσεις ὑπογραμμοσθέντων ἰδιαίτερος τῶν ὑφισταμένων ἀδελφικῶν δεσμῶν μεταξὺ τῶν δύο ἐκκλησιῶν και τῶν δύο λαῶν. Ο Μακαριώτατος κατέλυσεν εις τὸ Πατριαρχεῖο.

Εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς φιλοξενίας περιλαμβάνονται δεξιώσεις και ἐπίσημοι ἐπισκέψεις. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἐπίσης τὴν ἐπίσκεψιν πολλῶν ἐκκλησιῶν, μοναστηρίων και ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν ἰδρυμάτων τῆς Γιουγκοσλαβίας.

Κατὰ τὴν ἀφίξιν τῆς ἀμαξοστοιχίας εις τὰ Σκόπια ὑπεδέχθησαν τὸν 'Αρχιεπίσκοπον και τὴν ἀκολουθίαν του ἐκπρόσωποι του Πατριάρχου τῆς Σερβίας, τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Κυβερνήσεως, ο Πρόξενος τῆς 'Ελλάδος, ο Δήμαρχος τῆς πόλεως, αἱ τοπικὰ ἄρχαἱ και ο κλῆρος τῆς περιοχῆς.

Τὴν προτεραιαν τῆς ἀφίξεως αἱ ἡμεριδές του Βελιγράδιου ἐδημοσίευσεν μακρὸν βιογραφικὸν σημείωμα τῆς Α. Μ. του 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν και πάσης 'Ελλάδος κ. Δωροθέου καθὼς και τὸ πρόγραμμα τῆς παραμονῆς του εις Γιουγκοσλαβίαν. Ἀνεφέρου ἐπίσης, ὅτι ο 'Αρχιεπίσκοπος θὰ γίνῃ δεκτὸς ὑπὸ του Προέδρου κ. Τίτο και ἄλλων ἐπιστῆμων.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς Α. Μ. του 'Αρχιεπισκόπου μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς 'Ελληνικῆς 'Εκκλησίας θὰ δημοσιεῖομεν εἰδικὸν φύλλον τῆς 'Εκκλησίας με λεπτομερῆ ἐξιστόρησιν τῆς 15θῆμερου ταύτης ἐπισκέψεως.

## ΕΠΑΡΧΙΑΙ

### Ἱερά Μητροπόλις Κίτρους

Κατόπιν προσκλήσεως του Σεβ. Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα ο καθηγητῆς του Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν κ. Ν. Λούβαρις ἔδωκεν ἐν Κατερίνῃ τῆ 11 'Ιουλίου διάλεξιν με θέμα: «Ο σύγχρονος μηδενισμοῖο και αἱ συνέπειαι αὐτοῦ».

— Τῆ 21ῆ 'Ιουλίου ο Σεβ. Μητροπ. Κίτρους κ. Βαρνάβας παρέστη κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν πτυχίων εις τούς ἀποφοιτησάντας ἱεροσπουδαστὰς του ἐν Κατερίνῃ Κατωτέρου 'Εκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου. Ὡς γνωστόν τὸ Φροντιστήριον τοῦτο ἐνεργείαις του Σεβ. Μητροπολίτου ἀπὸ του παρελθόντος σχ. ἔτους μετετέθη ἀπὸ τὴν Θεσσαλονικὴν εις Κατερίνῃ. Κατὰ τὸ λῆξαν σχολ. ἔτος ἐφοίτησαν 52 ἱεροσπουδασταἱ ἐξ ὧν 18 εις τὴν Α' και 34 εις τὴν Β' τάξιν. Ἐκ του συνόλου τῶν ἱεροσπουδαστῶν 18 ἦσαν ἤδη χειροτονημένοι κληρικοἱ.

— Τῆ 21ῆ 'Ιουλίου ο Σεβ. Μητροπολίτης προέστη γενικῆς συνάξεως ἀπάντων τῶν ἐφημερίων τῆς Ἐπαρχίας του, καθ' ἣν ἐξητάσθησαν ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὸ ἐφημεριακὸν αὐτῶν ἔργον και ἐδόθησαν αἱ ἀπαραίτητοι κατευθύνσεις.

## ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

### Ἐκκλησία Κρήτης

Ἐκ Χανίων ἠγγέλη ο θάνατος του Θ. Ἐπισκόπου Κισάμου και Σελίνου κυροῦ Εὐδοκίμου. Ἡ κηδεῖα του αἰοιδίμου Ἐπισκόπου ἐγένετο εις τὴν ἔδραν τῆς Ἐπισκοπῆς του Καστέλι προεξάρχοντος του Σεβ. Μητροπολίτου Κρήτης και τῶν Θ. Ἐπισκόπων Κυδωνίας, Ρεθύμνου και Ἱεράς και Σητείας. Ο μεταστὰς ἦτο ἀπόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης ἐτίμησεν ἐπαξίως τὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῷ Ἐπισκοπικῷ ἀξίωματι αὐτοῦ ἀναδειχθεῖς συνετὸς και χρηστὸς ποιμὴν τῆς φωνῆς του ὁποίου ἤκουσε τὸ ποίμνιον, ὑπὲρ του ὁποίου και κατηνάλωσε τὸν βίον. Τοποτηρητῆς τῆς χηρευσάσης Ἐπισκοπῆς ὄρισθη ο Θ. Ἐπίσκοπος Κυδωνίας κ. Ἀγαθαγγελος. Ἡ Ἐπισκοπικὴ Σύνοδος τῆς Κρήτης συνερχομένη θὰ προβῆ εις τὴν πληρῶσιν τῆς χηρευσάσης Ἐπισκοπῆς, ὑποδεικνύουσα, κατὰ τὸ καθεστὼς, τρεῖς ὑποψηφίους εις τὸ Ἐπιτρογεῖο Παιδείας.

— Ἡ χειροτονία του ἐψηφισμένου Ἐπισκόπου Πέτρος κ. Δημητρίου ἔλαβε χώραν τὴν 12 λ. μηνὸς Αὐγούστου εις Ἡράκλειον Κρήτης προεξάρχοντος του Σ. Μητροπολίτου Κρήτης κ. Εὐγενίου και τῶν Θ. Ἐπισκόπων Κυδωνίας κ. Ἀγαθαγγέλλου, Ρεθύμνου κ. Ἀθανασίου και Ἱεράς και Σητείας κ. Φιλοθέου.

## ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Κατὰ δημοσιογραφικὰς πληροφορίας ἐξ Ἱεροσολύμων ἐκεῖ σημειοῖοται περίεργος κίνησις ἐκπροσωπῶν τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποιοἱ ζητοῖον νὰ ἐπέμβουν εις τὴν ἐπιδιόρθωσιν του Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως. Διατείνονται ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ «ἐπιδιόρθωσις» του ρυθμοῦ του Ναοῦ. Τὴν ἀποψιν αὐτὴν, φυσικὰ, ἀποκροῖοσι οἱ Ὀρθόδοξοι. Μολονότι ἡ κίνησις αὐτὴ δὲν ἐξεδηλώθη ἀκόμη ἐπίσημως, ἐρμηνεύεται ὡς προσπάθεια του Παπισμοῦ νὰ «κινήθῃ» εις τούς Ἁγίους Τόπους.

Ἐν τῷ μεταξύ, τὸ ζήτημα τῆς ἐκλογῆς του νέου Πατριάρχου δὲν ἐσημείωσε καμμίαν πρόοδον, τῶν Ἀραβοφῶνων ἐπιμενόντων ὅπως μετασχουν εις τὰ ἀνώτατα τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ἀξιώματα.

## ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ

Στὴμερον ἐν Ρωσσίᾳ ὑπάρχουν 2 Θεολογικὰ Ἀκαδημία, 8 Σεμινάρια, 20.000 Ναοί, 69 Μοναί, 35.000 Ἱερεῖς και 5.000 Μοναχοἱ και Μοναχαί. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας ἔχει εις τὴν διάθεσιν τῆς ἴδιον τυπογραφεῖον διὰ τὴν ἐκτύπωσιν θεολογικῶν περιοδικῶν και ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, και ἐργαστήρια δι' ἱερά σκεῦη, ἐκόνιας και ἄμφια. Διαίρεται εις 72 Μητροπολιτικὰς Ἐπισκοπὰς με ἀνάλογον ἀριθμὸν Μητροπολιτῶν, Ἀρχιεπισκόπων και Ἐπισκόπων. Ο ἀριθμὸς δὲ τῶν πιστῶν εἶναι 95.000.000. Αἱ Μητροπολιτικὰ Ἐπισκοπὰι εἶναι ἐκτεταμέναι ὅπως π. χ. τῆς Χερσῶνος και Ὀδησοῦ, ἣτις περιλαμβάνει 5.000.000 πιστῶν.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

### Ἱερά Μητρόπολις Λήμνου

Χηρευούσης τῆς ἐνορίας Κονδιᾶ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἰτήσιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α. Ν. 2200]40 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὀριζόμενων πιστοποιητικῶν.

Ἐν Μυρίνῃ τῇ 15ῃ Ἰουλίου 1956.

† Ὁ Λήμνου Διονύσιος.

### Ἱερά Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἱκαρίας

\*Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν 1ον) τὰ ἀρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Α. Ν. 2200]1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συμπληρώθη μεταγενεστέρως, 2ον) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 536]1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν Ἀποδοχῶν τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος» καὶ 3ον) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 540]1945 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ὁ Ταξιάρχης Μιχαὴλ» τῆς Κοινότητος Νεοχωρίου Σάμου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἡμῶν προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α. Ν. 2200]1940 ὀριζόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Λιμένι Βαθέος Σάμου τῇ 17ῃ Αὐγούστου 1956.

† Ὁ Σάμου καὶ Ἱκαρίας Εἰρηναῖος.

### Ἱερά Μητρόπολις Κερκύρας καὶ Παξῶν

\*Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἀρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Α. Νόμου 2200]1940 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 536]1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν Ἀποδοχῶν τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου κλπ.» τὸ ἀρθρον 28 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 540]1945 «Περὶ Ἐκκλησ. Ἐκπαιδεύσεως», καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 83719 καὶ ἀπὸ 7-10-1946 Ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Παντοκράτορος Εὐρωπούλων Κερκύρας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ 48 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, ἵνα ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι Ἐφημέριοι τῆς ἐν λόγῳ Ἐνορίας.

Περισσότερας πληροφορίας οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι προσερχόμενοι εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἡ παροῦσα κοινοποιηθῆτω μερίμνη τοῦ οἰκείου Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου δι' ἀναγνώσεως ἐπ' Ἐκκλησίας καὶ θυροκολήσεως ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ, καὶ δημοσιευθῆτω εἰς τὰ Περιοδικὰ «Ἐκκλησία» καὶ «Ἀγ. Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος».

Ἐν Κερκίρᾳ τῇ 17ῃ Αὐγούστου 1956.

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος.

### Ἱερά Μητρόπολις Καρυστίας καὶ Σκύρου

\*Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200]40 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Γραμματικιάνοις Ἱ. Ναοῦ Ἁγίων Θεοδώρων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς εἰρημένης ἐφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Κύμῃ τῇ 20ῃ Αὐγούστου 1956.

† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου Ἀνανίας.

### Ἱερά Μητρόπολις Καρυστίας καὶ Σκύρου

\*Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200]40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Στουπαίοις Ἱ. Ν. Ἁγίου Γεωργίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς εἰρημένης ἐφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Κύμῃ τῇ 25ῃ Αὐγούστου 1956.

† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου Ἀνανίας.

### Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ ἱ. ἐνορ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Γερακλῆ καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ Α. Ν. 2200]40 περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Α. Ν. 807]1945 ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α. Ν. 2200]40 προβλεπόμενα πιστοποιητικά μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως των.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 24ῃ Αὐγούστου 1956.

† Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

### Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

\*Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200]40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου Ὑαμείας καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ ὑποψηφίου.

Ἐν Καλάμαις τῇ 27ῃ Αὐγούστου 1956.

† Ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος.

### Ἱερά Μητρόπολις Λευκάδος καὶ Ἰθάκης

\*Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 2200]1940, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συμπληρώθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 540]1945, καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων 1) Εὐαγγελιστρίας (Μητροπόλεως) Λευκάδος, 2) Ἁγίων Ἀναργύρων Λευκάδος, 4) Ἁγίου Νικήτα τοῦ χωρίου Ἁγίου Νικήτα, 5) Κοιμήσεως Θεοτόκου Κουταραίνης, 6) Ἁγίας Μαρίνης Πόρου, 7) Εὐαγγελιστρίας Νεοχωρίου, 8) Ἁγίας Παρασκευῆς Πλατυστόμων, 9) Ἁγίων Ἀναργύρων Πηγαδησάνων, 10) Ἁγίου Ἰωάννου Καστοῦ καὶ 11) Ἁγίας Τριάδος Καλάμου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ κεκτημένους τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω Νόμων ὀριζόμενων πιστοποιητικῶν, πρὸς ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Λευκάδι τῇ 27ῃ Αὐγούστου 1956.

† Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης Δωρόθεος.